TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2009. gada 6. oktobrī *

Apvienotās lietas C-501/06 P, C-513/06 P, C-515/06 P un C-519/06 P

par četrām apelācijas sūdzībām atbilstoši Tiesas Statūtu 56. pantam, kas ir iesniegtas attiecīgi divās pirmajās lietās — 2006. gada 11. decembrī un divās nākamajās lietās — 2006. gada 18. decembrī un 2006. gada 13. decembrī.

GlaxoSmithKline Services Unlimited, iepriekšējais nosaukums — *Glaxo Wellcome plc*, Brentforda [*Brentford*] (Apvienotā Karaliste), ko pārstāv I. Foresters [*I. Forrester*], *QC*, kā arī S. Martiness Lažē [*S. Martínez Lage*], *abogado*, A. Komninoss [*A. Komninos*], *dikigoros*, un A. Šulcs [*A. Schulz*], *Rechtsanwalt*,

apelācijas sūdzības iesniedzēja,

pārējiem lietas dalībniekiem esot šādiem:

* Tiesvedības valoda — angļu.

Eiropas Kopienu Komisija, ko pārstāv T. Hristoforu [*T. Christoforou*], F. Kastiljo de la Torre [*F. Castillo de la Torre*] un E. Žipinī Furnjē [*E. Gippini Fournier*], pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

atbildētāja pirmajā instancē,

ko atbalsta

Polijas Republika, ko pārstāv E. Osņecka-Tamecka [*E. Ośniecka-Tamecka*], M. Kapko un K. Majhera [*K. Majcher*], pārstāves,

persona, kas iestājusies apelācijā,

European Association of Euro Pharmaceutical Companies (EAEPC), Brisele (Beļģija), ko pārstāv M. Hartmans-Ripels [*M. Hartmann-Rüppel*] un V. Rēmans [*W. Rehmann*], *Rechtsanwälte*,

Bundesverband der Arzneimittel-Importeure eV, Mīlheima pie Rūras [*Mülheim an der Rhur*] (Vācija), ko pārstāv V. Rēmans [*W. Rehmann*], *Rechtsanwalt*,

Spain Pharma SA, Madride (Spānija),

Asociación de exportadores españoles de productos farmacéuticos (Aseprofar), Madride (Spānija), ko pārstāv M. Arauho Boids [*M. Araujo Boyd*] un H. Buendija Sjerra [*J. Buendia Sierra*], *abogados*,

personas, kas iestājušās lietā pirmajā instancē (C-501/06 P),

un

Eiropas Kopienu Komisija, ko pārstāv T. Hristoforu, F. Kastiljo de la Torre un E. Žipinī Furnjē, pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

apelācijas sūdzības iesniedzēja,

ko atbalsta

Polijas Republika, ko pārstāv E. Osņecka-Tamecka, M. Kapko un K. Majhera, pārstāves,

persona, kas iestājusies apelācijā,

pārējiem lietas dalībniekiem esot šādiem:

GlaxoSmithKline Services Unlimited, iepriekšējais nosaukums — *Glaxo Wellcome plc*, Brentforda (Apvienotā Karaliste), ko pārstāv I. Foresters, *QC*, kā arī A. Komninoss, *dikigoros*, un A. Šulcs, *Rechtsanwalt*,

prasītāja pirmajā instancē,

European Association of Euro Pharmaceutical Companies (EAEPC), Brisele (Beļģija), ko pārstāv M. Hartmans-Ripels, *Rechtsanwalt*,

Bundesverband der Arzneimittel-Importeure eV, Mīlheima pie Rūras (Vācija),

Spain Pharma SA, Madride (Spānija),

Asociación de exportadores españoles de productos farmacéuticos (Aseprofar), Madride (Spānija),

personas, kas iestājušās lietā pirmajā instancē (C-513/06 P),

un

European Association of Euro Pharmaceutical Companies (EAEPC), Brisele (Beļģija), ko pārstāv M. Hartmans-Ripels un V. Rēmans, *Rechtsanwälte*,

apelācijas sūdzības iesniedzēja,

pārējiem lietas dalībniekiem esot šādiem:

GlaxoSmithKline Services Unlimited, iepriekšējais nosaukums — *Glaxo Wellcome plc*, Brentforda (Apvienotā Karaliste), ko pārstāv I. Foresters, *QC*,

prasītāja pirmajā instancē,

Eiropas Kopienu Komisija, ko pārstāv T. Hristoforu, F. Kastiljo de la Torre un E. Žipinī Furnjē, pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

atbildētāja pirmajā instancē

Bundesverband der Arzneimittel-Importeure eV, Mīlheima pie Rūras (Vācija),

Spain Pharma SA, Madride (Spānija),

Asociación de exportadores españoles de productos farmacéuticos (Aseprofar), Madride (Spānija),

personas, kas iestājušās lietā pirmajā instancē (C-515/06 P),

un

Asociación de exportadores españoles de productos farmacéuticos (Aseprofar), Madride (Spānija), ko pārstāv M. Arauho Boids un H. Buendija Sjerra, *abogados*,

apelācijas sūdzības iesniedzēja,

pārējiem lietas dalībniekiem esot šādiem:

GlaxoSmithKline Services Unlimited, iepriekšējais nosaukums — *Glaxo Wellcome plc*, Brentforda (Apvienotā Karaliste), ko pārstāv I. Foresters, *QC*, un A. Šulcs, *Rechtsanwalt*,

prasītāja pirmajā instancē,

Eiropas Kopienu Komisija, ko pārstāv T. Hristoforu, F. Kastiljo de la Torre un E. Žipinī Furnjē, pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

atbildētāja pirmajā instancē,

European Association of Euro Pharmaceutical Companies (EAEPC), Brisele (Beļģija), ko pārstāv M. Hartmans-Ripels, *Rechtsanwalt*,

Bundesverband der Arzneimittel-Importeure eV, Mīlheima pie Rūras [*Mülheim an der Rhur*] (Vācija),

Spain Pharma SA, Madride (Spānija),

personas, kas iestājušās lietā pirmajā instancē (C-519/06 P).

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs A. Ross [*A. Rosas*], tiesneši A. O'Kīfs [*A. Ó Caoimh*], J. Klučka [*J. Klučka*] (referents), U. Lehmuss [*U. Lõhmus*] un A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*],

ģenerāladvokāte V. Trstenjaka [*V. Trstenjak*],
sekretārs K. Malačeks [*K. Malaček*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2009. gada 18. marta tiesas sēdi,

noklausījusies ģenerāladvokātes secinājumus 2009. gada 30. jūnija tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Ar savām apelācijas sūdzībām sabiedrība *GlaxoSmithKline Services Unlimited* (turpmāk tekstā — "*GSK*") (C-501/06 P), Eiropas Kopienu Komisija (C-513/06 P), *European Association of Euro Pharmaceutical Companies* (turpmāk tekstā — "*EAEPC*") (C-515/06 P) un *Asociación de exportadores españoles de productos farmacéuticos* (turpmāk tekstā — "*Aseprofar*") (C-519/06 P) lūdz Tiesu daļēji atcelt Eiropas Kopienu Pirmās instances tiesas 2006. gada 27. septembra spriedumu lietā T-168/01 *GlaxoSmithKline Services*/Komisija (Krājums, II-2969. lpp.; turpmāk tekstā — "pārsūdzētais spriedums"), ar kuru Pirmās instances tiesa atcēla Komisijas 2001. gada 8. maija Lēmuma 2001/791/EK par EK līguma 81. panta piemērošanu (Lietas IV/36.957/F3 *Glaxo Wellcome* (paziņojums), IV/36.997/F3 *Aseprofar* un *Fedifar* (sūdzība), IV/37.121/F3 *Spain Pharma* (sūdzība), IV/37.138/F3 *BAI* (sūdzība) un IV/37.380/F3 *EAEPC* (sūdzība)) (OV L 302, 1. lpp.; turpmāk tekstā — "apstrīdētais lēmums") 2.–4. punktu un pārējā daļā *GSK* prasību noraidīja.

2 Ar minēto lēmumu Komisija uzskatīja, ka *Glaxo Wellcome SA* (turpmāk tekstā — "*GW*"), kas ir *GSK* meitas uzņēmums, pārkāpa EKL 81. panta 1. punkta prasības,

noslēdzot ar Spānijas vairumtirgotājiem vienošanos, ar kuru ir noteiktas atšķirības starp cenām, kas nosakāmas vairumtirgotājiem, ja kompensējamos medikamentus pārdod tālāk aptiekām vai slimnīcām valsts teritorijā, un augstākām cenām, ko nosaka zāļu eksportam uz jebkuru citu dalībvalsti. Turklāt Komisija noraidīja lūgumu attiecībā uz šo vienošanos piemērot EKL 81. panta 3. punktā paredzēto atbrīvojumu.

Prāvas priekšvēsture

3 Šīs prāvas pamatā esošos faktus, kā tie ir norādīti pārsūdzētā sprieduma 8.–21. punktā, var rezumēt šādi:

4 *GSK* ir saskaņā ar Lielbritānijas tiesībām dibināta sabiedrība, kas atrodas Brentfordā (Apvienotā Karaliste). Tā ietilpst grupas *GlaxoSmithKline* sastāvā, kas ir viena no galvenajiem farmaceitisko produktu ražotājiem pasaulē. *GW*, kas ir saskaņā ar Spānijas tiesībām dibināta sabiedrība, kura atrodas Madridē (Spānija), pamatdarbība ir zāļu izstrādāšana, ražošana un tirdzniecība Spānijā.

5 Ar 1998. gada 6. marta vēstuli *GW* nosūtīja Komisijai dokumentu ar nosaukumu "Vispārējie nosacījumi [*GW*] un tās meitas sabiedrībām patentētu zāļu pārdošanai licencētiem vairumtirgotājiem" (turpmāk tekstā — "vienošanās"), lai saņemtu negatīvu apstiprinājumu vai atbrīvojumu atbilstoši Padomes 1962. gada 6. februāra Regulai Nr. 17, Pirmā regula par Līguma [81.] un [82.] panta īstenošanu (OV 13, 204. lpp.). Ar 1998. gada 28. jūlija vēstuli *GSK* nosūtīja Komisijai papildu paziņojumu.

6 Vienošanās attiecas uz 82 zālēm, kuras paredzēts pārdot Spānijas vairumtirgotājiem, ar ko *GW* saista tirdzniecības sakari ārpus jebkura izplatīšanas tīkla. Vairumtirgotāji var tās pārdot tālāk Spānijas slimnīcām vai aptiekām, kas tās izsniedz pacientiem, tiem

uzrādot zāļu recepti. Tie zāles var arī pārdot tālāk citās dalībvalstīs, izmantojot paralēlo tirdzniecību, ko tie izmanto cenu atšķirību dēļ. Minēto 82 zāļu vidū ir astoņas zāles, kas, pēc *GSK* apgalvojumiem, ir īpaši piemērotas paralēlajai tirdzniecībai, pamatā Spānijas un Lielbritānijas starpā.

7 Šīm pašām 82 zālēm vienošanās 4. pantā ir paredzētas divas atšķirīgas cenas un šis pants ir izteikts šādi:

"A) Saskaņā ar 1990. gada 20. decembra Likuma 25/1990 par medikamentiem (*BOE* Nr. 306, 1990. gada 22. decembris) 100. panta 1. punkta pirmās daļas un 2. punkta normām [*GW*] un tās meitas sabiedrību farmaceitisko produktu cenas nekādā ziņā nedrīkst pārsniegt veselības jomā kompetento Spānijas iestāžu noteikto maksimālo ražošanas cenu, ja ir izpildīti divi minēto tiesību normu piemērošanas nosacījumi, proti:

— iepriekš minētos farmaceitiskos produktus finansē Spānijas sociālās drošības fondi vai Spānijas valsts fondi,

— nopirktie farmaceitiskie produkti tiek pārdoti tālāk valsts robežās, tas ir, ar Spānijas aptieku vai slimnīcu starpniecību.

B) Ja nav izpildīts viens no šiem nosacījumiem (tas ir, tad, ja Spānijas valdība atļauj laboratorijām brīvi noteikt savu farmaceitisko produktu cenu), [*GW*] un tās meitas sabiedrības nosaka savu farmaceitisko produktu cenu atbilstoši faktiskiem, objektīviem un nediskriminējošiem ekonomiskiem kritērijiem, neatkarīgi no pircēja noteiktā produkta galamērķa. [*GW*] un tās meitas sabiedrības piemēro

saviem farmaceitiskajiem produktiem cenu, kas, pamatojoties uz to iekšējiem ekonomiskiem pētījumiem, sākotnēji tika piedāvāta veselības jomā kompetentajām Spānijas iestādēm un ieviesta, objektīvi ņemot vērā dzīves izmaksu pieaugumu, saskaņā ar [Likuma 25/1990] 100. panta 1. punkta pirmo daļu un 2. punktu un citiem iepriekš pieņemtiem Spānijas likumiem, kas attiecās uz zāļu cenas noteikšanu."

8 Ar 1998. gada 6. marta vēstuli *GW* nosūtīja vienošanās projektu 89 vairumtirgotājiem Spānijā, no kuriem 75, kas pārstāv vairāk nekā 90 % no kopējās *GW* tirdzniecības Spānijā 1998. gadā, to parakstīja. Minētā vienošanās stājās spēkā 1998. gada 9. martā.

9 Tās likumību tostarp *Aseprofar* apstrīdēja Spānijas konkurences iestādē un Spānijas tiesās.

10 Turklāt tostarp *EAEPC* un *Aseprofar* Komisijai iesniedza sūdzības par to, ka ar vienošanos tiekot pārkāpts EKL 81. panta 1. punkts.

11 2001. gada 8. maijā Komisija pieņēma apstrīdēto lēmumu, kurā ir paredzēts:

"Pirmais punkts

[*GW*] pārkāpa Līguma 81. panta 1. punktu, ar Spānijas vairumtirgotājiem noslēdzot vienošanos, ar kuru ir noteiktas atšķirības starp cenām, kas nosakāmas vairumtirgo-

tājiem, ja kompensējamos medikamentus pārdod tālāk aptiekām vai slimnīcām valsts teritorijā, un augstākām cenām, ko nosaka zāļu eksportam uz jebkuru citu dalībvalsti.

2. punkts

[*GW*] iesniegtais lūgums attiecībā uz 1. punktā norādīto vienošanos piešķirt atbrīvojumu atbilstoši EKL 81. panta 3. punktam ar šo tiek noraidīts.

3. punkts

[*GW*] nekavējoties izbeidz 1. punktā norādīto pārkāpumu, ja tā to vēl nav izdarījusi. Nākotnē tā atturas no ikviena šo pārkāpumu veidojošā pasākuma atkārtošanas un no ikviena pasākuma veikšanas, kuram ir līdzvērtīgs mērķis vai sekas.

4. punkts

Divu mēnešu laikā, sākot no šī lēmuma paziņošanas dienas, [*GW*] informē Komisiju par šī lēmuma izpildei veiktajiem pasākumiem.

[..]"

Process Pirmās instances tiesā un pārsūdzētais spriedums

12 No pārsūdzētā sprieduma 22.–37. punkta izriet, ka ar prasības pieteikumu, kas Pirmās instances tiesas kancelejā iesniegts 2001. gada 23. jūlijā, *GSK* cēla prasību par apstrīdēto lēmumu. Ar dokumentiem, kas šajā pašā kancelejā iesniegti 2001. gada 8. un 16. novembrī, *EAEPC* un *Aseprofar* atbilstoši Tiesas Statūtu 40. panta otrajai daļai un Pirmās instances tiesas Reglamenta 115. panta 1. punktam iesniedza lūgumu iestāties lietā Komisijas prasījumu atbalstam. Ar 2002. gada 27. novembra rīkojumu Pirmās instances tiesas pirmās palātas priekšsēdētājs šos lūgumus par iestāšanos lietā apmierināja.

13 Pārsūdzētajā spriedumā Pirmās instances tiesa ir nospriedusi:

"1) [apstrīdētā] lēmuma 2., 3. un 4. punktu atcelt;

2) pārējā daļā prasību noraidīt;

3) [*GSK*] sedz pusi no saviem tiesāšanās izdevumiem un atlīdzina pusi no Komisijas tiesāšanās izdevumiem, tajā skaitā tos, kas attiecas uz personām, kas iestājušās lietā;

4) Komisija sedz pusi no saviem tiesāšanās izdevumiem un atlīdzina pusi no [*GSK*] tiesāšanās izdevumiem, tajā skaitā tos, kas attiecas uz personām, kuras iestājušās lietā;

5) [*Aseprofar*], [..], [*EAEPC*], [..] katra sedz savus tiesāšanās izdevumus pati."

Lietas dalībnieku prasījumi un tiesvedība Tiesā

14 Ar savu apelācijas sūdzību *GSK* lūdz Tiesu:

— pārsūdzēto spriedumu atcelt tiktāl, ciktāl ar to tika noraidīta *GSK* par apstrīdētā lēmuma 1. punktu celtā prasība atcelt tiesību aktu, vai arī veikt visus citus pasākumus, kas var izrādīties piemēroti, un

— piespriest Komisijai atlīdzināt *GSK* tiesāšanās izdevumus.

15 Savā atbildes rakstā uz apelāciju Komisija arī ir iesniegusi pretapelācijas sūdzību. Tā lūdz Tiesu:

— *GSK* apelācijas sūdzību pilnā apmērā noraidīt;

— atcelt pārsūdzētā sprieduma rezolutīvās daļas 1) un 3)–5) punktu;

— galīgi izspriest lietu, lietā T-168/01 celto prasību atcelt tiesību aktu noraidot kā nepamatotu, un

— piespriest *GSK* atlīdzināt tiesvedībā pirmajā instancē un apelācijas tiesvedībā radušos Komisijas tiesāšanās izdevumus.

16 Savā atbildes rakstā uz pretapelāciju *GSK* lūdz Tiesu minēto pretapelācijas sūdzību noraidīt kā nepieņemamu vai nepamatotu vai kā nepieņemamu un nepamatotu, kā arī piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

17 Ar savu apelācijas sūdzību Komisija izsaka tos pašus trīs pēdējos prasījumus kā tie, kas ir izteikti tās atbildes rakstā uz apelāciju un tās pretapelācijas sūdzībā lietā C-501/06 P, tas ir:

— atcelt pārsūdzētā sprieduma rezolutīvās daļas 1) un 3)–5) punktu;

— galīgi izspriest lietu, lietā T-168/01 celto prasību atcelt tiesību aktu noraidot kā nepamatotu, un

— piespriest *GSK* atlīdzināt tiesvedībā pirmajā instancē un apelācijas tiesvedībā radušos Komisijas tiesāšanās izdevumus.

18 Ar savu apelācijas sūdzību *EAEPC* lūdz Tiesu:

— pārsūdzēto spriedumu atcelt tiktāl, ciktāl Pirmās instances tiesa ir atcēlusi apstrīdēto lēmumu, un

— piespriest *GSK* atlīdzināt tiesvedībā pirmajā instancē un apelācijas tiesvedībā radušos tiesāšanās izdevumus.

19 Ar savu apelācijas sūdzību *Aseprofar* lūdz Tiesu:

— atcelt pārsūdzētā sprieduma rezolutīvās daļas 1) punktu;

— pieņemt galīgu nolēmumu lietā T-168/01, *GSK* prasību pilnā apmērā noraidot un apstrīdēto lēmumu apstiprinot;

— atcelt pārsūdzētā sprieduma rezolutīvās daļas 3)–5) punktu, un

— piespriest *GSK* atlīdzināt procesā pirmajā instancē un apelācijas procesā radušos tiesāšanās izdevumus.

20 Ar 2008. gada 17. decembra rīkojumu Tiesas priekšsēdētājs nolēma lietas C-501/06 P, C-513/06 P, C-515/06 P un C-519/06 P apvienot mutvārdu procesa un sprieduma taisīšanas vajadzībām.

Par apelācijas sūdzībām

21 Skaidrības labad un ņemot vērā to līdzību daži apelācijas sūdzības iesniedzēju izvirzītie pamati tiks izskatīti atsevišķi un daži — izskatot tos kā grupu.

Par pieņemamību

Par *Aseprofar* un Komisijas, ko atbalsta Polijas Republika, izvirzīto patstāvīgo apelācijas sūdzību pamatu, kas attiecas uz EKL 81. panta 1. punktu, pieņemamību

— Lietas dalībnieku argumenti

22 *GSK* norāda, ka Komisijas un *Aseprofar* apelācijas sūdzības, kā arī Polijas Republikas iestāšanās raksts būtībā esot nepieņemami. Ar šiem dokumentiem to autori apstrīdot pārsūdzētā sprieduma pamatojumu, nevis tā rezolutīvo daļu attiecībā uz EKL 81. panta 1. punktu. *GSK* norāda, ka pamati, kas ir vērsti pret pārsūdzētā sprieduma daļas, kura attiecas uz EKL 81. panta 1. punktu, pamatojumu, nekādā gadījumā nevarot ietekmēt minētā sprieduma rezolutīvās daļas 2) punktu, kas apstrīdētā lēmuma 1. punktu apstiprina tiktāl, ciktāl ar vienošanos ir pārkāpts EKL 81. panta 1. punkts. *GSK* apgalvo,

ka, piemērojot judikatūru attiecībā uz apelācijas sūdzību pieņemamību, visi pamati, ar kuriem vēlas apšaubīt Pirmās instances tiesas pamatojumu saistībā ar EKL 81. panta 1. punktu, esot nepieņemami.

— Tiesas vērtējums

23 No Tiesas judikatūras izriet, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja interese iesniegt apelācijas sūdzību paredz, ka lietas dalībniekam, kas to ir iesniedzis, apelācijas iznākums var būt labvēlīgs (skat. 2001. gada 25. janvāra spriedumu lietā C-111/99 P *Lech-Stahlwerke*/Komisija, *Recueil*, I-727. lpp., 18. punkts, un 2008. gada 8. aprīļa rīkojumu lietā C-503/07 P *Saint-Gobain Glass Deutschland*/Komisija, Krājums, I-2217. lpp., 48. punkts un tajā minētā judikatūra).

24 Šajā lietā Komisija un *Aseprofar* norāda, ka savos apsvērumos par vienošanās pret konkurenci vērsto mērķi Pirmās instances tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, bet lūdz Tiesu saglabāt pārsūdzētā sprieduma rezolutīvās daļas 2) punktu, aizstājot pamatojumu.

25 Šādos apstākļos, kā pamatoti norāda *GSK*, ir noskaidrots, ka Komisijas un *Aseprofar* izvirzītie pamati nevar, no vienas puses, tiem dot labvēlīgu rezultātu un, no otras puses, ietekmēt pārsūdzētā sprieduma rezolutīvās daļas 2) punktu, ar ko ir apstiprināts EKL 81. panta 1. punkta pārkāpums.

26 Tādējādi tiktāl, ciktāl Komisijas un *Aseprofar* patstāvīgās apelācijas sūdzības ir vērstas pret pārsūdzētā sprieduma pamatojuma daļu, kas attiecas uz EKL 81. panta 1. punktu, tās ir atzīstamas par nepieņemamām.

Par Komisijas pretapelācijas sūdzības nepieņemamību, uz ko norāda *GSK*

— Lietas dalībnieku argumenti

27 *GSK* norāda, pirmkārt, ka, tā kā Komisija pret pārsūdzēto spriedumu jau ir iesniegusi apelācijas sūdzību lietā C-513/06 P, pretapelācijas sūdzība esot nepieņemama. Tā izskata, ka apelācija un pretapelācija veidojot vienas [sprieduma apstrīdēšanas] formas divus virzienus, ko nevarot piemērot vienlaicīgi.

28 Otrkārt, tiktāl, ciktāl pretapelācijas sūdzība ir identiska apelācijas sūdzībai lietā C-513/06 P, tā esot procesa ļaunprātīga izmantošana un tādējādi nepieņemama. *GSK* norāda, ka, tā kā abi akti attiecas uz tiesvedību, kurā ir iesaistīti tie paši lietas dalībnieki, ir vērsti uz tiem pašiem mērķiem un ir balstīti uz tiem pašiem pamatiem, vēlākais akts, tas ir, pretapelācijas sūdzība, esot nepieņemams.

29 Treškārt, pretapelācijas sūdzība esot nepieņemama tiktāl, ciktāl ar to apstrīd noteiktas pārsūdzētā sprieduma daļas, ar kurām apmierina Komisijas prasījumus. Nepieņemamība esot acīmredzama, jo pamats, kas ir vērsts pret pārsūdzētā sprieduma pamatojumu, kurš neietekmē tās rezolutīvo daļu, esot neefektīvs un tādējādi noraidāms.

30 Komisija it īpaši norāda, ka vairākums argumentu saistībā ar 81. panta 1. punktu attiecoties uz jautājumiem saistībā ar šī paša panta 3. punktu, jo tie esot par apgalvojamām tirgus īpatnībām, kas esot nozīmīgi saistībā ar abiem šiem punktiem. Turklāt tā norāda, ka šie argumenti esot jāsaprot kā tādi, ar kuriem tiek atbildēts uz *GSK* tās apelācijas sūdzībā izvirzītajiem argumentiem. Komisija piebilst, ka nepastāvot neviens noteikums, saskaņā ar kuru pretapelācijas sūdzība būtu nepieņemama gadījumā, ja jau ir tikusi iesniegta patstāvīga apelācijas sūdzība.

— Tiesas vērtējums

31 Attiecībā uz argumentu, ka Komisija nevarot vienlaicīgi iesniegt apelācijas un pretapelācijas sūdzību, jo tā esot procesa ļaunprātīga izmantošana, ir jāatzīmē, ka, pirmkārt, no Tiesas Reglamenta 116. panta formulējuma nekādi neizriet, ka pret vienu un to pašu Pirmās instances tiesas spriedumu lietas dalībnieks nevarētu vienlaicīgi iesniegt apelācijas un pretapelācijas sūdzību, un tas nav atkarīgs no tā, ka šis spriedums attiecas uz vairākām lietām un ka šīs lietas ir tikušas apvienotas. Otrkārt, lai gan lietas C-501/06 P un C-513/06 P ir apvienotas, tās nav zaudējušas savu patstāvīgo raksturu.

32 Tādējādi *GSK* argumentu nevar atbalstīt.

33 Attiecībā uz argumentu, ka pretapelācijas sūdzība esot nepieņemama tādēļ, ka tās autors apstrīd nevis pārsūdzētā sprieduma rezolutīvās daļas 2) punktu, bet gan noteiktu šī sprieduma daļu pamatojumu, ir jāatgādina, ka, tāpat kā apelācijas gadījumā, apelācijas sūdzības iesniedzēja interese iesniegt sūdzību paredz, ka lietas dalībniekam, kas to ir iesniedzis, pretapelācijas iznākums var būt labvēlīgs.

34 Tomēr, kā ģenerāladvokāte norādījusi savu secinājumu 52. punktā, tiesvedības gaitā Komisija ir norādījusi, ka tās argumentācija pretapelācijas sūdzības ietvaros galvenokārt esot tikusi sniegta, lai atbildētu uz *GSK* apelācijas sūdzību. Komisija uzskata, ka šāda argumentācija tādējādi esot uzskatāma nevis par pretapelācijas sūdzību saskaņā ar Tiesas Reglamenta 116. panta 1. punkta pirmā ievilkuma otro daļu, bet gan par prasījumu noraidīt *GSK* apelāciju minētā Reglamenta 116. panta 1. punkta pirmā ievilkuma pirmās daļas izpratnē.

35 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas Reglamenta 116. panta 1. punktu atbildes rakstā uz apelāciju prasījumi var būt vērsti uz to, lai noraidītu apelāciju vai kādu tās daļu vai arī atceltu Pirmās instances tiesas lēmumu vai kādu tā daļu, vai pilnībā vai daļēji apmierinātu tādu pašu prasījumu, kādu lūgts apmierināt pirmajā instancē; jauni prasījumi nav iesniedzami.

36 No minētā noteikuma formulējuma nekādi neizriet, ka *Aseprofar*, *EAEPC* vai Komisijai nebūtu iespējas norādīt aizstāvības pamatus, lai atbildētu uz konkrētiem *GSK* tās apelācijas sūdzība izvirzītajiem pamatiem, lai paskaidrotu iemeslus, kādēļ Pirmās instances tiesa ir kļūdījusies EKL 81. panta 1. punkta interpretācijā un piemērošanā, kā arī lai norādītu, kādai būtu jābūt šīs tiesību normas interpretācijai.

37 No minētā izriet, ka, atbildot uz *GSK* lietā C-501/06 P iesniegto apelācijas sūdzību, Komisija, kā arī *Aseprofar* un *EAEPC* varēja lūgt noraidīt pret pārsūdzētā sprieduma rezolutīvās daļas 2) punktu vērsto *GSK* apelācijas sūdzību.

38 Pretēji tam, ko norāda *GSK*, ar apstākli, ka Komisija šos aizstāvības pamatus norādīja sava atbildes raksta uz apelāciju daļā ar nosaukumu "pretapelācija", šo secinājumu nevar apšaubīt. Nevar noliegt, ka nevar ņemt vērā tikai daļas, kurā Komisija norādīja savu argumentāciju, formālu nosaukumu, neievērojot šīs daļas saturu. Neatkarīgi no izvēlētajiem formulējumiem šajā lietā ir acīmredzami, ka atbildes raksta uz apelāciju daļā "pretapelācija" runa ir par prasījumu noraidīt apelācijas sūdzību.

39 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, *GSK* izvirzītā iebilde par pretapelācijas sūdzības nepieņemamību ir jānoraida.

Par GSK izvirzīto pamatu attiecībā uz EKL 81. panta 1. punktu

40 Ir jāatgādina, ka pārsūdzētā sprieduma 114.–147. punktā Pirmās instances tiesa ir izvērtējusi, vai Komisijas pamata secinājumu, saskaņā ar kuru vienošanās 4. pants, jo tā mērķis ir ierobežot paralēlo tirdzniecību, ir uzskatāms par nepieļaujamu ar EKL 81. panta 1. punktu, var atbalstīt.

41 Pārsūdzētā sprieduma 114.–116. punktā Pirmās instances tiesa ir konstatējusi, ka vienošanās bija vērsta uz to, lai ieviestu diferencētu cenu sistēmu nolūkā ierobežot paralēlo tirdzniecību, un ka principā tā ir uzskatama par tādu, kuras mērķis ir ierobežot konkurenci.

42 Tomēr pārsūdzētā sprieduma 117.–119. punktā Pirmās instances tiesa ir uzskatījusi, ka, ņemot vērā tiesisko un ekonomisko kontekstu, ar šo paralēlās tirdzniecības ierobežošanas mērķi pašu par sevi nepietiek, lai pieņemtu, ka nolīgumam ir pret konkurenci vērsts mērķis. Tieši pretēji, Pirmās instances tiesa ir uzskatījusi, ka EKL 81. panta 1. punkta piemērošana šajā lietā nevar būt atkarīga tikai no tā, ka vienošanās mērķis ir ierobežot zāļu paralēlo tirdzniecību vai sadalīt kopējo tirgu — apstākļiem, kas ļauj secināt, ka tā ietekmē tirdzniecību starp dalībvalstīm, — bet piedevām ir jāveic cita analīze, lai noteiktu, vai tās mērķis vai sekas ir nepieļaut, ierobežot vai izkropļot konkurenci attiecīgajā tirgū, kas kaitē galapatērētājam.

43 Pārsūdzētā sprieduma 121. punktā Pirmās instances tiesa ir precizējusi, ka, lai arī ir atzīts, ka paralēlā tirdzniecība bauda zināmu aizsardzību, tā netiek aizsargāta pati par sevi, bet gan tiktāl, ciktāl tā veicina, pirmkārt, tirdzniecības attīstību un, otrkārt, konkurences nostiprināšanos, proti, saistībā ar otro aspektu tā rada galapatērētājiem efektīvas konkurences priekšrocības piedāvājuma vai cenu ziņā. Pirmās instances tiesa uzskata, ka, ja tātad ir atzīts, ka vienošanās, kas ir vērsta uz paralēlās tirdzniecības ierobežošanu, principā ir jāuzskata par tādu, kuras mērķis ir konkurences ierobežošana, tas ir piemērojams tiktāl, ciktāl var prezumēt, ka tā atņem galapatērētājiem šīs priekšrocības.

44 Pārsūdzētā sprieduma 122. punktā Pirmās instances tiesa ir uzskatījusi, ka, ņemot vērā *GSK* noslēgtās vienošanās tiesisko un ekonomisko kontekstu, nevar prezumēt, ka šāda vienošanās zāļu galapatērētājiem atņem viņu priekšrocības. Tā ir izteikusi viedokli, ka Spānijas starpnieki būtu spējīgi piesavināties labumus, kurus paralēlā tirdzniecība var sniegt cenu ziņā, un šādā gadījumā šie labumi līdz galapatērētājiem nenonāktu.

45 Pārsūdzētā sprieduma 133. punktā Pirmās instances tiesa ir pārmetusi Komisijai, ka tā nevienā brīdī nav pārbaudījusi nozares specifiskās un būtiskās iezīmes, kas saistītas ar to, ka attiecīgo produktu, kas pakļauti dalībvalstu kontrolei, cenas, ko tās tieši vai netieši nosaka tādā līmenī, kādu tās uzskata par atbilstošu, Eiropas Kopienā veidojas strukturāli atšķirīgos līmeņos un, pretēji citu patēriņa preču cenām, tās katrā ziņā ievērojamā apmērā nav pakļautas brīvā piedāvājuma un pieprasījuma attiecībām. Pārsūdzētā sprieduma 134. punktā tā uzskatīja, ka šis apstāklis ir šķērslis, lai varētu pieņemt, ka paralēlā tirdzniecība ietekmē galapatērētājiem piemērotās zāļu, ko sedz valsts veselības apdrošināšanas sistēmas, cenas un ka tādēļ tā dod ievērojamu labumu, kas vienlīdzīgs tam, kāds būtu, ja šīs cenas noteiktu piedāvājuma un pieprasījuma attiecības.

46 Pamatojoties uz šo analīzi, pārsūdzētā sprieduma 147. punktā Pirmās instances tiesa visbeidzot ir uzskatījusi, ka Komisijas galveno secinājumu, ka ar EKL 81. panta 1. punktu vienošanās 4. pants netiek pieļauts, jo tā mērķis ir ierobežot paralēlo tirdzniecību, nevar atbalstīt. Tā kā piemērojamā tiesiskā regulējuma dēļ attiecīgo zāļu cena lielā mērā neatradās brīva piedāvājuma un pieprasījuma ietekmē un to noteica vai kontrolēja valsts varas iestādes, tad, nepastāvot papildu apstākļiem, nevar atzīt, ka paralēlās tirdzniecības mērķis ir to pazemināt un tādējādi palielināt galapatērētāju iegūto labumu. Tātad, vienošanās 4. panta noteikumus analizējot šādā kontekstā, nevar prezumēt, ka šī norma, ar ko paredzēts ierobežot paralēlo tirdzniecību, līdz ar to samazina galapatērētāju iegūto labumu. Šādā situācijā, kas lielā mērā ir pavisam jauna, vienošanās ierobežojošo ietekmi uz konkurenci tādējādi nevar secināt tikai no šīs vienošanās noteikumu interpretācijas, kas ir veikta tās kontekstā, bet obligāti ir jāaplūko tās ietekme, kaut vai lai pārbaudītu, kādus pieņēmumus regulējošā iestāde uz šādas interpretācijas pamata varēja izdarīt.

Lietas dalībnieku argumenti

47 Ar savu apelācijas sūdzību *GSK* vēlas panākt pārsūdzētā sprieduma rezolutīvās daļas 2) punkta atcelšanu, jo tajā tika noraidīta tās prasība attiecībā uz apstrīdētā lēmuma 1. punkta atcelšanu. *GSK* norāda, ka, uzskatot, ka vienošanās rada pret konkurenci vērstas sekas, Pirmās instances tiesa EKL 81. panta 1. punktu esot interpretējusi kļūdaini.

48 Turpretim tā uzskata, ka Pirmās instances tiesa ir pamatoti nospriedusi, ka Komisijas saistībā ar EKL 81. panta 1. punktu veiktajai vienošanās konkurenci ierobežojošā mērķa analīzei ir trūkumi tādēļ, ka tā nav ņēmusi vērā attiecīgo tiesisko un ekonomisko kontekstu. Tomēr *GSK* norāda, ka, izskatot minētās vienošanās seku analīzi, Pirmās instances tiesai esot bijis jānorāda uz šādiem pašiem trūkumiem.

49 *GSK* uzskata, ka Pirmās instances tiesai esot bijis jākonstatē, ka vienošanās sekas nevarēja būt konkurences ierobežošana patērētāju labuma samazināšanās ziņā.

50 Atbildot uz *GSK* apelācijas sūdzību, Komisija, *Aseprofar* un *EAEPC* apstrīd visus *GSK* norādītos argumentus. Tās uzskata, ka pārsūdzētajā spriedumā Pirmās instances tiesa ir pamatoti secinājusi, ka ir pārkāpts EKL 81. panta 1. punkts.

51 Katrā ziņā prasot noraidīt *GSK* norādīto pamatu attiecībā uz EKL 81. panta 1. punktu, tās tomēr uzskata, ka, novērtējot vienošanās pret konkurenci vērsto mērķi, Pirmās instances tiesa esot pieļāvusi dažādas kļūdas tiesību piemērošanā. Tās norāda, ka tiesiskā un ekonomiskā konteksta analīzei atbilstoši no Tiesas judikatūras izrietošajiem principiem Pirmās instances tiesai esot bijis jārada secinājums, ka vienošanās ir vērsta

pret konkurenci tās mērķa dēļ. Tā kā tās uzskata, ka pārsūdzētā sprieduma rezolutīvās daļas 2) punkts tomēr ir pamatots, tās šajā sakarā lūdz Tiesu aizstāt pamatojumu.

52 Atbildes rakstā uz *GSK* apelācijas sūdzību Komisija it īpaši norāda, ka Pirmās instances tiesa esot kļūdaini interpretējusi un piemērojusi EKL 81. panta 1. punktā norādīto "mērķa" jēdzienu.

53 Komisija uzskata, pirmkārt, ka Tiesa un Pirmās instances tiesa esot vienmēr spriedušas, ka vienošanās, kuras ir vērstas uz paralēlās tirdzniecības ierobežošanu Kopienā, mērķis ir konkurences ierobežošana. Otrkārt, paralēlās tirdzniecības aizsardzībai Pirmās instances tiesa pārsūdzētajā spriedumā ne tikai esot noteikusi ierobežojošu tiesību kritēriju, bet arī esot to piemērojusi kļūdainā un nepilnīgā veidā, nenorādot pietiekamu pamatojumu. Tā atzīmē, ka pārsūdzētā sprieduma 117.–122. punktā Pirmās instances tiesa esot konstatējusi, ka paralēlā tirdzniecība starp dalībvalstīm ir aizsargājama tikai tiktāl, "ciktāl tā veicina, pirmkārt, tirdzniecības attīstību un, otrkārt, konkurences nostiprināšanos". Komisija Pirmās instances tiesai pārmet, ka savas argumentācijas gaitā tā esot ignorējusi tirdzniecības attīstību, esot interpretējusi konkurences nostiprināšanos kā tādu, kas prasa, lai paralēlā tirdzniecība galapatērētājiem sniegtu efektīvās konkurences priekšrocības piedāvājuma vai cenu ziņā, un neesot veikusi nekādu priekšrocību pārbaudi piedāvājuma, ko sniedz paralēlā priekšrocība, ziņā.

Tiesas vērtējums

54 Tā kā Komisija, *Aseprofar* un *EAEPC* norāda, ka Pirmās instances tiesa savā vērtējumā attiecībā uz vienošanās pret konkurenci vērsto mērķi esot pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, un lūdz Tiesu saglabāt pārsūdzētā sprieduma rezolutīvās daļas 2) punktu, aizstājot pamatojumu, to argumenti ir jāizskata pirms tiem, kurus savas apelācijas sūdzības pamatojumam ir norādījusi *GSK*.

55 Pirmkārt, ir jāatgādina, ka vērtējumā, vai uz vienošanos attiecas EKL 81. panta 1. punktā paredzētais aizliegums, šīs vienošanās pret konkurenci vērstais mērķis un pret konkurenci vērstās sekas ir nevis kumulatīvi, bet gan alternatīvi nosacījumi. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru kopš 1966. gada 30. jūnija sprieduma lietā 56/65 *LTM* (*Recueil*, 337. lpp.) šī nosacījuma alternatīvas raksturs, uz ko norāda saikļa "vai" lietojums, liek vispirms ņemt vērā vienošanās mērķi, ievērojot ekonomisko kontekstu, kurā tā ir piemērojama. Tomēr gadījumos, kad šīs vienošanās satura analīze neatklāj pietiekamu kaitējuma konkurencei pakāpi, ir jāpārbauda tās sekas un, lai uz vienošanos attiektos aizliegums, jābūt izpildītam nosacījumu kopumam, no kura izriet, ka konkurence reāli un nozīmīgi ir tikusi nepieļauta, ierobežota vai izkropļota. No judikatūras arī izriet, ka, ja ir noteikts, ka nolīgumam piemīt pret konkurenci vērsts mērķis, nav vajadzības izskatīt tā sekas (šajā sakarā skat. 2009. gada 4. jūnija spriedumu lietā C-8/08 *T-Mobile Netherlands* u.c., Krājums, I-4529. lpp., 28. un 30. punkts).

56 Otrkārt, argumentu attiecībā uz vienošanās pret konkurenci vērstā mērķa prioritārā izskatīšana, salīdzinot ar tiem, kuri attiecas uz pret konkurenci vērstām sekām, jo vairāk ir pamatota tādēļ, ka, ja Komisijas, *Aseprofar* un *EAEPC* norādītā kļūda tiesību piemērošanā tiek konstatēta, *GSK* apelācijas sūdzība attiecībā uz pārsūdzētā sprieduma pamatojumu saistībā ar pret konkurenci vērstām sekām ir jānoraida.

57 Tādējādi ir jāpārbauda, vai šī sprieduma 41.–46. punktā norādītais Pirmās instances tiesas vērtējums attiecībā uz vienošanās pret konkurenci vērstā mērķa esamību atbilst no judikatūras šajā jomā izrietošajiem principiem.

58 Šajā sakarā ir jāuzsver, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, lai noteiktu, vai vienošanās ir vērsta pret konkurenci, ir jāņem vērā it īpaši tās noteikumu saturs, mērķi, ko ar ko ir paredzēts sasniegt, kā arī šīs vienošanās ekonomiskais un juridiskais konteksts (šajā sakarā skat. 1983. gada 8. novembra spriedumu apvienotajās lietās no 96/82 līdz 102/82, 104/82, 105/82, 108/82 un 110/82 *IAZ International Belgium* u.c./Komisija, *Recueil*, 3369. lpp., 25. punkts, kā arī 2008. gada 20. novembra spriedumu lietā C-209/07 *Beef Industry Development Society* un *Barry Brothers*, Krājums, I-8637. lpp., 16. un 21. punkts). Turklāt, pat ja pušu nodoms nav nepieciešamais vienošanās ierobežojošā

rakstura noteikšanas elements, nekas neliedz Komisijai vai Kopienu tiesām šādu nodomu ņemt vērā (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu apvienotajās lietās *IAZ International Belgium* u.c./Komisija, 23.–25. punkts).

59 Paralēlās tirdzniecības jomā Tiesai jau ir bijusi iespēja nospriest, ka vienošanās, kuru mērķis ir šādu tirdzniecību aizliegt vai ierobežot, būtībā ir jāuzskata par tādām, kuru mērķis ir nepieļaut konkurenci (šajā sakarā skat. 1978. gada 1. februāra spriedumu lietā 19/77 *Miller International Schallplaten*/Komisija, *Recueil*, 131. lpp., 7. un 18. punkts, kā arī 1979. gada 12. jūlija spriedumu apvienotajās lietās 32/78, 36/78 un 82/78 *BMW Belgium* u.c./Komisija, *Recueil*, 2435. lpp., 20.–28. un 31. punkts).

60 Kā ģenerāladvokāte norādījusi savu secinājumu 155. punktā, šis princips, saskaņā ar kuru vienošanās, kas noslēgta, lai ierobežotu paralēlo tirdzniecību, ir uzskatāma par "tādu, kuras mērķis ir ierobežot konkurenci", ir piemērojams zāļu nozarei.

61 Turklāt Tiesa, piemērojot EKL 81. pantu lietā, kurā tika skarta zāļu nozare, šajā sakarā ir nospriedusi, ka vienošanās starp ražotāju un izplatītāju, kas vērsta uz tirgus sadales atjaunošanu tirdzniecībā starp dalībvalstīm, var kavēt sasniegt Līguma mērķi integrēt valstu tirgus, lai izveidotu vienotu tirgu. Tiesa vairākkārtīgi ir kvalificējusi vienošanās, kuru mērķis bija sadalīt valstu tirgus atbilstoši valstu robežām vai kas apgrūtināja valstu tirgu savstarpēju mijiedarbību, it īpaši vienošanās aizliegt vai ierobežot paralēlo eksportu, kā vienošanās, kuru mērķis ir ierobežot konkurenci minētā Līguma panta izpratnē (2008. gada 16. septembra spriedums apvienotajās lietās no C-468/06 līdz C-478/06 *Sot. Lélos kai Sia* u.c., Krājums, I-7139. lpp., 65. punkts un tajā minētā judikatūra).

62 Attiecībā uz Pirmās instances tiesas apgalvojumu, ka, ja ir atzīts, ka vienošanās, kas noslēgta, lai ierobežotu paralēlo tirdzniecību, principā ir uzskatāma par tādu, kuras mērķis ir ierobežot konkurenci, tas ir piemērojams tiktāl, ciktāl var prezumēt, ka galapatērētājiem ar to tiek atņemtas efektīvas konkurences priekšrocības piedāvājuma vai cenu ziņā, ir jāatzīmē, ka nedz EKL 81. panta 1. punkta formulējums, nedz judikatūra neļauj šādu apgalvojumu apstiprināt.

63 Pirmkārt, no šīs tiesību normas nekādi neizriet, ka pret konkurenci vērsts mērķis raksturo tikai vienošanos, ar kuru patērētājiem tiek atņemtas zināmas priekšrocības. Otrkārt, ir jāuzsver, ka Tiesa ir nospriedusi, ka EKL 81. pants, kā arī pārējie Līgumā iekļautie konkurences noteikumi ir paredzēti, ne vien lai aizsargātu konkurentu vai patērētāju intereses, bet arī lai aizsargātu tirgus struktūru un līdz ar to konkurenci pašu par sevi. Tādējādi vienošanās pret konkurenci vērsta mērķa konstatēšanu nevar pakārtot tam, ka galapatērētājiem tiktu atņemtas efektīvas konkurences priekšrocības piedāvājuma vai cenu ziņā (skat. pēc analoģijas iepriekš minēto spriedumu lietā *T-Mobile Netherlands* u.c., 38. un 39. punkts).

64 No tā izriet, ka, pret konkurenci vērsta mērķa esamību padarot atkarīgu no pierādījuma, ka vienošanās rada nelabvēlīgas sekas galapatērētājiem, un nesecinot, ka minētā vienošanās ir vērsta uz šādu mērķi, Pirmās instances tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā.

65 Tomēr ir jāatgādina, ka, ja Pirmās instances tiesas sprieduma pamatojumā ir atklāts Kopienu tiesību pārkāpums, bet tā rezolutīvā daļa ir balstīta uz citu tiesisko pamatojumu, šāds pārkāpums nevar izraisīt šī sprieduma atcelšanu (šajā sakarā skat. 1992. gada 9. jūnija spriedumu lietā C-30/91 P *Lestelle*/Komisija, *Recueil*, I-3755. lpp., 28. punkts, kā arī 2006. gada 12. novembra spriedumu lietā C-294/95 P *Ojha*/Komisija, Krājums, I-5863. lpp., 52. punkts).

66 Tā tas ir šajā lietā. Ir pietiekami atzīmēt, ka attiecībā uz pārsūdzētā sprieduma rezolutīvās daļas 2) punktu Pirmās instances tiesa ir apstiprinājusi apstrīdētā lēmuma 1. punktu, ar kuru Komisija bija secinājusi, ka ar vienošanos tiek pārkāpts EKL 81. panta 1. punkts. Tādējādi pārsūdzētā sprieduma rezolutīvās daļas 2) punkts nav atceļams.

67 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, *GSK* apelācijas sūdzība tiktāl, ciktāl tā ir vērsta uz to, lai pierādītu, ka vienošanās ir saderīga ar EKL 81. panta 1. punktu, ir jānoraida kā nepamatota.

Par pamatiem attiecībā uz EKL 81. panta 3. punktu, kurus ir izvirzījusi Komisija, "EAEPC", "Aseprofar "un Polijas Republika

68 Kā savā apelācijas sūdzībā, tā arī atbildes rakstā uz apelāciju Komisija norāda vairākus pamatus attiecībā uz EKL 81. panta 3. punktu. Daži pamati un dažas to daļas ir analoģiskas *EAEPC* un/vai *Aseprofar* to apelācijas sūdzībās, kā arī Polijas Republikas tās iestāšanās rakstā norādītajiem pamatiem. Komisija un *EAEPC* turklāt norāda savus atsevišķus pamatus attiecībā uz EKL 81. panta 3. punktu.

Par Komisijas pamatu attiecībā uz vienošanās tiesiskā un ekonomiskā konteksta sagrozīšanu

69 Komisija norāda uz saviem argumentiem saistībā ar EKL 81. panta 1. punktu, ar kuriem tā kritizē pārsūdzētā sprieduma punktus attiecībā uz Pirmās instances tiesas vērā ņemto tiesisko un ekonomisko kontekstu, tas ir, pārsūdzētā sprieduma 122. un 124.–137. punktu. Tā apgalvo, ka šī paša panta 3. punkts esot ticis piemērots kļūdaini, pamatojoties uz nepareizām zāļu nozares īpatnībām.

70 Tā piebilst, ka pārsūdzētā sprieduma 104. punktā Pirmās instances tiesa esot nospriedusi, ka dažādo valsts regulējumu zāļu jomā līdzāspastāvēšana var izkropļot konkurenci. Tas, kas atbilstoši minētajam punktam esot bijis tikai iespējams, šī paša sprieduma 276. punktā, kurā Pirmās instances tiesa esot uzskatījusi, ka valsts regulējumu esamība izkropļo konkurenci, esot kļuvis par realitāti.

71 *GSK* norāda, ka uz šo jautājumu tā esot atbildējusi, analizējot pamatu attiecībā uz EKL 81. panta 1. punktu.

72 Vispirms ir jākonstatē, ka pārsūdzētā sprieduma 122. punktā Pirmās instances tiesa norādi uz situāciju, kad priekšrocības, ko paralēlā tirdzniecība rada cenu ziņā, nenonāk līdz galapatērētājiem, izdara, atsaucoties uz hipotētisko situāciju un nevis realitāti, ko nevar uzskatīt par šajās lietās vērā ņemtā tiesiskā un ekonomiskā konteksta sagrozīšanu.

73 Turpinot, no pārsūdzētā sprieduma 124.–137. punkta attiecībā uz šādu kontekstu redakcijas neizriet, ka Pirmās instances tiesa to būtu sagrozījusi. Minētajos punktos Pirmās instances tiesa izklāsta šāda konteksta pamatīpašības, kuras turklāt ir pārņemtas no apstrīdētā lēmuma.

74 Visbeidzot to, ka dažādo valsts regulējumu līdzāspastāvēšana var izkropļot konkurenci, Pirmās instances tiesa pārsūdzētā sprieduma 104. punktā ir uzskatījusi, pārbaudot, vai šī līdzāspastāvēšana EKL 81. panta 1. punktu padara par nepiemērojamu. Šī paša sprieduma 105. punktā Pirmās instances tiesa ir atzīmējusi, ka minētā norma nav piemērojama vienīgi tad, ja nozare, uz kuru attiecas aplūkojamais nolīgums, ir pakļauta tiesiskajam regulējumam, kas izslēdz konkurences, ko šis nolīgums varētu nepieļaut, izkropļot vai ierobežot, iespēju.

75 Pretēji tam, ko Pirmās instances tiesa tālāk konstatēja pārsūdzētā sprieduma 276. punktā, šajā argumentācijas stadijā tai nebija jākonstatē, vai aplūkojamais regulējums faktiski izkropļo konkurenci vai ne. Tādējādi šī sprieduma pamatojumā nav pretrunu.

76 Tādēļ Komisijas pamats ir jānoraida kā nepamatots.

Par Komisijas, *EAEPC*, *Aseprofar* un Polijas Republikas pamatiem attiecībā uz pierādīšanas pienākuma sadalījuma, vajadzīgā pierādīšanas apjoma, kā arī "tehniskās attīstības veicināšanas" jēdziena nepareizu piemērošanu

77 Komisijas pamats attiecībā uz pierādīšanas pienākuma sadalījuma, vajadzīgā pierādīšanas apjoma, kā arī "tehniskās attīstības veicināšanas" jēdziena nepareizu piemērošanu ir sadalīts piecās daļās, no kurām dažu saturs daļēji ir analoģisks *EAEPC*, *Aseprofar* un Polijas Republikas izvirzīto pamatu saturam.

— Par Komisijas pamata pirmo daļu

78 Komisija norāda, ka judikatūru attiecībā uz pierādīšanas pienākuma sadalījumu un pierādīšanas apjomu, kas tiek prasīts EKL 81. panta 3. punkta ietvaros, Pirmās instances tiesa esot piemērojusi kļūdaini. Tā kritizē pārsūdzētā sprieduma 242. punktu, kā arī šī sprieduma 269. un 303. punktu, kuros tiek norādīts uz apvienošanās kontroles jomā piemērojamo judikatūru, kritērijiem un principiem. Starp apvienošanās pret konkurenci vērstu seku un EKL 81. panta 3. punkta piemērošanas pārbaudi neesot nekādas analoģijas.

79 Pretēji lietām par apvienošanos, kurās, atbilstoši tās uzskatam, ziņojumu sniedzošām personām neesot nekāda īpaša pierādīšanas pienākuma, pastāvīgā judikatūra nosakot, ka minētās tiesību normas kontekstā ieinteresētajiem uzņēmumiem Komisijai ir jāiesniedz pierādījumi, lai apstiprinātu, ka vienošanās atbilst ar šo normu paredzētajiem nosacījumiem. Lai apstiprinātu savus argumentus, Komisija norāda uz 1966. gada 13. jūlija spriedumu apvienotajās lietās 56/64 un 58/64 *Consten* un *Grundig*/Komisija (*Recueil*, 429. lpp.), kā arī 1985. gada 17. septembra spriedumu apvienotajās lietās 25/84 un 26/84 *Ford-Werke* un *Ford of Europe*/Komisija (*Recueil*, 2725. lpp.).

80 Atbildot *GSK* balstās uz 2004. gada 7. janvāra spriedumu apvienotajās lietās C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 un C-219/00 P *Aalborg Portland* u.c./Komisija (*Recueil*, I-123. lpp., 79. punkts), kā arī 2006. gada 28. septembra spriedumu lietā C-552/03 P *Unilever Bestfoods*/Komisija (Krājums, I-9091. lpp., 102. punkts), lai pierādītu, ka Pirmās instances tiesa nav pārkāpusi pierādīšanas pienākuma jomā piemērojamos noteikumus. Tā uzskata, ka Pirmās instances tiesa tikai divas reizes ir veikusi atsauci uz attiecībā uz apvienošanos piemērojamo normu — pirmkārt, kā pamata norādi, lai aprakstītu Pirmās instances tiesas kontroli pār Komisijas EKL 81. panta 3. punkta ietvaros veikto analīzi un, otrkārt, pakārtoti, lai norādītu, ka, ja uzņēmums ir sniedzis pierādījumus, Komisijai ir jāveic uz nākotni vērsta analīze.

81 Pirmās instances tiesa esot vienīgi norādījusi, ka pretēji tam, kas tai bija jādara, Komisija *GSK* argumentus nav nopietni ņēmusi vērā. *GSK* uzsver, ka Pirmās instances tiesa esot atsaukusies arī uz tās 2002. gada 28. februāra spriedumu lietā T-86/95 *Compagnie générale maritime* u.c./Komisija (*Recueil*, II-1011. lpp.), kā arī 2003. gada 23. oktobra spriedumu lietā T-65/98 *Van den Bergh Foods*/Komisija (*Recueil*, II-4653. lpp.), kas attiecoties uz EKL 81. panta 3. punktu. Ja, norādot būtiskus, pietiekami pamatotus un iespējamus argumentus, uzņēmums ir pierādījis, ka šīs tiesību normas nosacījumi saprātīgi varētu būt piemērojami, Komisijai esot pienākums minētos argumentus norādīt.

82 Ir jānorāda, ka pārsūdzētā sprieduma 233.–236. punktā Pirmās instances tiesa ir atgādinājusi judikatūru, principus un kritērijus, kas regulē lūguma piešķirt atbrīvojumu atbilstoši EKL 81. panta 3. punktam jomā prasīto pierādīšanas pienākumu un pierādīšanas apjomu. Tā pamatoti uzsver, ka personai, kas balstās uz šo tiesību normu, ar pārliecinošiem argumentiem un pierādījumiem ir jāpierāda, ka atbrīvojuma piešķiršanai prasītie nosacījumi ir izpildīti (šajā sakarā skat. 1985. gada 11. jūlija spriedumu lietā 42/84 *Remia* u.c./Komisija, *Recueil*, 2545. lpp., 45. punkts).

83 Tādējādi pierādīšanas pienākums ir uzņēmumam, kas lūdz piešķirt atbrīvojumu atbilstoši EKL 81. panta 3. punktam. Tomēr minētā uzņēmuma izvirzītie faktiskie

apstākļi var likt otram lietas dalībniekam sniegt skaidrojumu vai pamatojumu, ko neizdarot, var secināt, ka pierādīšanas pienākums ir izpildīts (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu apvienotajās lietās *Aalborg Portland* u.c./Komisija, 279. punkts).

84 No otras puses, pārsūdzētā sprieduma 240., 241., 243. un 244. punktā Pirmās instances tiesa ir atgādinājusi principus un kritērijus, kas regulē tās pārbaudi attiecībā uz Komisijas lēmumu, ko pieņem, atbildot uz lūgumu piešķirt atbrīvojumu atbilstoši EKL 81. panta 3. punktam. Tā ir pamatoti norādījusi, ka, izskatot šāda lēmuma atcelšanas prasījumu, tā veic materiālā ziņā ierobežotu pārbaudi.

85 Šāda norāde pilnībā atbilst principam, saskaņā ar kuru kontrole, ko Kopienu tiesas veic attiecībā uz Komisijas veiktiem sarežģītiem ekonomiskiem vērtējumiem, ietver tikai pārbaudi par to, vai ir ievēroti procesuālie un pamatojuma noteikumi, vai fakti ir materiāli precīzi atspoguļoti, vai nav acīmredzamas kļūdas vērtējumā un vai pilnvaras nav izmantotas nepareizi (iepriekš minētais spriedums apvienotajās lietās *Aalborg Portland* u.c./Komisija, 279. punkts).

86 Pirmās instances tiesa ir arī piebildusi, ka tā nav tiesīga ar savu ekonomisko novērtējumu aizstāt lēmuma, kura tiesiskumu ir prasīts pārbaudīt, autora novērtējumu.

87 Pirmās instances tiesas izteiktie apsvērumi neietver kļūdas tiesību piemērošanā un nedod pamatu secināt, ka pārsūdzētā sprieduma 242. punktā iekļautās norādes uz judikatūru saistībā ar lietām par apvienošanos, kā arī šī paša sprieduma 269. un 303. punkta formulējums varētu izraisīt EKL 81. panta 3. punkta ietvaros prasītā pierādīšanas pienākuma sadalījuma un pierādīšanas apjoma izmaiņas.

88 Tādējādi Komisijas šajā sakarā izvirzītā pamata pirmā daļa ir jānoraida.

— Par Komisijas pamata otro daļu

89 Komisija kritizē pārsūdzētā sprieduma 249. un 252. punktu un norāda, ka Pirmās instances tiesa esot pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, uzskatot, ka pietiek ar to, ka uzņēmums, kas vēlas iegūt atbrīvojumu atbilstoši EKL 81. panta 3. punktam, pierāda, ka ir iespējams, ka var rasties efektivitātes priekšrocības.

90 Ņemot vērā Tiesas judikatūru, šis kritērijs esot kļūdains. Lai izteiktu apgalvojumu, ka lūguma iesniedzējam esot jāpierāda, ka no konkurences ierobežojuma izriet nozīmīgas objektīvas priekšrocības, Komisija it īpaši norāda uz iepriekš minēto Tiesas spriedumu apvienotajās lietās *Consten* un *Grundig*/Komisija, kā arī Pirmās instances tiesas spriedumu lietās *Compagnie générale maritime* u.c./Komisija un *Van den Bergh Foods*/Komisija.

91 Atbildot *GSK* norāda, ka Komisijas minētās lietas attiecoties uz karteļu lietām un paralēlo tirdzniecību citādākās nozarēs nekā zāļu nozare, kurā attiecīgie pasākumi neesot radījuši raksturīgas efektivitātes priekšrocības un kurā uzņēmumi neesot iesniegusi ticamus šādu priekšrocību esamības argumentus. Turklāt Pirmās instances tiesas pieeja atspoguļojot Komisijas lēmumu pieņemšanas praksi agrākajās lietās, kur tā esot atzinusi, ka vienošanās var radīt priekšrocības (Komisijas 2004. gada 7. aprīļa lēmums 2004/841/EK par EKL 81. panta piemērošanas procedūru attiecībā uz lietu COMP/A.38284/D2 — *Société Air France*/*Alitalia Linee Aeree Italiane S.p.A.* (OV L 362, 17. lpp.)), ka tai var būt efektivitātes priekšrocības (Komisijas 2003. gada 16. jūlija lēmums 2004/207/EK par EKL 81. panta un EEZ līguma 53. panta piemērošanas procedūru (lieta COMP/38.369 — *T-Mobile Deutschland*/*O2 Germany*: vispārējā vienošanās par kopēju tīkla izmantošanu (OV 2004, L 75, 32. lpp.)) vai ka tās priekšrocības ir acīmredzamas (Komisijas 2003. gada 23. jūlija lēmums 2003/778/EK par EKL 81. panta un EEZ līguma 53. panta piemērošanas procedūru (lieta COMP/C.2-37.398 — *UEFA* Čempionlīgas komerciālo tiesību centralizēta pārdošana (OV L 291, 25. lpp.)).

92 Ir jāatgādina, ka pārsūdzētā sprieduma 247. punktā Pirmās instances tiesa ir pamatoti atgādinājusi, ka attiecībā uz vienošanos piemēro atbrīvojumu saskaņā ar EKL 81. panta 3. punktu, ja tas palīdz uzlabot preču ražošanu vai izplatīšanu vai veicina tehnisku vai ekonomisku attīstību. Par šādu uzlabojumu nav uzskatāms ikviens labums, ko vienošanās dalībuzņēmumi gūst no tās darbības, bet gan tikai objektīvas, nozīmīgas priekšrocības, kas var kompensēt konkurencei radītos trūkumus (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu apvienotajās lietās *Consten* un *Grundig*/Komisija, 502. un 503. punkts).

93 Kā ģenerāladvokāte norādījusi savu secinājumu 193. punktā, atbrīvojums, kas tiek piešķirts uz noteiktu laikposmu, var paredzēt uz nākotni vērstu analīzi par tādu priekšrocību gūšanu, kas ir saistītas ar vienošanos, un, lai prezumētu, ka vienošanās rada šādas priekšrocības, ir pietiekami, ka, pamatojoties uz tās rīcībā esošajiem pierādījumiem, Komisija gūst pārliecību, ka objektīvu, nozīmīgu priekšrocību gūšana ir pietiekami iespējama.

94 Tādējādi, pārsūdzētā sprieduma 249. punktā nospriežot, ka Komisijas pieeja var nozīmēt pārbaudi, vai, ņemot vērā iesniegtos argumentus par faktiem un pierādījumus, šķiet ticamāks, ka attiecīgā vienošanās ļauj vai neļauj gūt objektīvas, nozīmīgas priekšrocības, Pirmās instances tiesa nav pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā.

95 Tāpat, pārsūdzētā sprieduma 252. punktā atzīmējot, ka ir jānosaka, vai Komisija varēja secināt, ka *GSK* argumenti un pierādījumi, kuru pārbaude ietver uz nākotni vērstu analīzi, nepierāda pietiekami ticamā pakāpē, ka vienošanās 4. pants, uzlabojot inovācijas, ļauj iegūt objektīvas, nozīmīgas priekšrocības, kas var kompensēt konkurencei radītos traucējumus, Pirmās instances tiesa nav pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā.

96 Tādēļ Komisijas pamata otrā daļa ir jānoraida kā nepamatota.

— Par Komisijas pamata trešo daļu un *EAEPC* otro pamatu

97 Komisija kritizē pārsūdzētā sprieduma 276. un 301. punktu, kā arī 162.–169. un 281.–293. punktu. Tā norāda, ka, uzskatot, ka atšķirību strukturālais raksturs izraisa pierādīšanas pienākuma pastiprināšanu un iespējamo efektivitātes priekšrocību apjoma pārbaudi padara par nelietderīgu, Pirmās instances tiesa esot kļūdaini piemērojusi EKL 81. panta 3. punktu. Komisija uzskata, ka balstoties uz to, ka situācija, kurā atrodas *GSK*, ir strukturāla, attiecībā uz *GSK* argumentu pārbaudi Pirmās instances tiesa Komisijai esot piemērojusi augstas prasības.

98 Komisija it īpaši uzsver, ka, ja, kā to Pirmās instances tiesa esot apstiprinājusi pārsūdzētā sprieduma 284. punktā, parādība ir strukturāla tikai atšķirīgu vienu zāļu cenu pastāvēšanas dažādās dalībvalstīs dēļ, tad katra parādība esot strukturāla, jo pietiekami reti varot atrast patēriņa preci ar vienādu cenu visā Kopienā. Tā uzskata, ka zāļu nozares problēmas nav strukturālākas nekā problēmas citās nozarēs un valūtas svārstības tā nekad neesot uzskatījusi tikai par svarīgu faktoru, kas pastiprina citu strukturālu problēmu. Visbeidzot, pretēji tam, ko esot uzskatījusi Pirmās instances tiesa, Komisijas saistību attiecībā uz pierādījumu vērtēšanu apjoms nevarot būt atkarīgs no regulējuma konteksta. Šajā sakarā pārsūdzētā sprieduma pamatojums esot pretrunīgs, jo šī sprieduma 192. punktā Pirmās instances tiesa esot nospriedusi, ka "tas, ka tiesiskais un ekonomiskais konteksts, kurā darbojas uzņēmumi, ierobežo konkurenci, nevar būt par pamatu, lai pieļautu, ka uzņēmumi, nepieļaujot vai ierobežojot konkurenci, kas varēja pastāvēt vai rasties šādā kontekstā, savukārt pārkāpj konkurences noteikumus".

99 *GSK* atgādina pētījumus, kas atbilstoši tās uzskatam paskaidrojot iemeslus, kādēļ pētniecība un attīstība zāļu nozarē var tikt finansēta tikai no pašreizējiem ieņēmumiem. Tā uzsver pārsūdzētā sprieduma punktus, kuros Pirmās instances tiesa ir norādījusi Komisijas secinājumus, kas tika uzskatīti par nepamatotiem, fragmentāriem un lapidāriem.

100 *EAEPC* no savas puses pārsūdzēto spriedumu kritizē tādēļ, ka *GSK* esot bijis jāpierāda, ka visi EKL 81. panta 3. punkta piemērošanas nosacījumi ir izpildīti un ka šī uzņēmuma norādītie vispārīgie apsvērumi neesot pietiekami. Balsoties uz šiem vispārīgajiem apsvērumiem, inovāciju uzlabošanu Komisija neesot varējusi atzīt par objektīvām, nozīmīgām priekšrocībām. *EAEPC* kritizē it īpaši pārsūdzētā sprieduma 236. punktu tādēļ, ka Pirmās instances tiesas norādītais spriedums apvienotajās lietās *Aalborg Portland* u.c./Komisija nenozīmējot, ka būtu jāpiemēro atbrīvojuma no pierādīšanas pienākuma noteikums. Attiecībā uz EKL 81. panta 3. punktu piemērojamais pierādīšanas pienākums uz Komisiju pārejot tikai tad, ja ir sniegti pierādījumi, kas ir pamats prezumpcijai. Vispārīgi argumenti, pat ja tie attiecas uz zāļu nozares tiesisko un ekonomisko kontekstu, šādu prezumpciju nevarot pamatot.

101 Atbildot *GSK* norāda, ka Pirmās instances tiesa esot pamatoti noteikusi Komisijai pārbaudīt *GSK* argumentācijas un pierādījumu pamatā esošo tiesisko un ekonomisko kontekstu. Tās sniegtie pierādījumi esot nevis vispārīgi un neprecīzi, bet, tieši pretēji, uzsverot pamata tiesisko un ekonomisko kontekstu, kas esot jāņem vērā, lai analīzei būtu jēga. Visbeidzot, prasot Komisijai veikt tai no *GSK* puses iesniegto faktisko apstākļu un pierādījumu pietiekami padziļinātu izskatīšanu, Pirmās instances tiesa esot piemērojusi noteikumus pierādīšanas pienākuma jomā.

102 Ir jāatgādina, ka vienošanās pārbaude, lai noteiktu, vai tā palīdz uzlabot preču ražošanu vai izplatīšanu vai veicina tehnisku vai ekonomisku attīstību un vai minētā vienošanās rada objektīvas, nozīmīgas priekšrocības, ir jāveic, ņemot vērā lūguma piešķirt atbrīvojumu atbilstoši EKL 81. panta 3. punktam ietvaros sniegtos argumentus par faktiem un pierādījumus.

103 Lai veiktu šādu pārbaudi, var būt jāņem vērā ar vienošanos skartās nozares īpašības un iespējamās īpatnības, [proti,] tad, ja šīs īpašības un iespējamās īpatnības attiecībā uz pārbaudes rezultātiem ir noteicošas. Ir jāpiebilst, ka šāda ņemšana vērā nenozīmē, ka pierādīšanas pienākums būtu apgriezts, bet gan vienīgi nodrošina, ka lūguma piešķirt

atbrīvojumu izskatīšana tiek veikta, ievērojot atbilstošos lūguma iesniedzēja sniegtos argumentus par faktiem un pierādījumus.

104 Tātad, pārsūdzētā sprieduma 276. un 303. punktā būtībā nospriežot, ka Komisija kļūdaini nav ņēmusi vērā noteiktus *GSK* tās lūgumā norādītos apstākļus, tajā skaitā it īpaši attiecīgās zāļu nozares strukturālās īpatnības, un ka šādas neņemšanas vērā rezultātā *GSK* iesniegtais lūgums piešķirt atbrīvojumu netika pietiekami pārbaudīts, Pirmās instances tiesa šajā sakarā nav pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā.

105 Turklāt attiecībā uz nepietiekamu pamatojumu, ko Komisija norāda saistībā ar pārsūdzētā sprieduma 292. punktu, kurš ir veltīts cenu atšķirībām un valūtas kursa svārstībām, minētā iestāde apgalvo, ka norādītajā punktā neesot iespējams noteikt, uz kuru tās 1999. gada 25. novembra paziņojuma COM(1998) 588, galīgā redakcija, attiecībā uz farmaceitisko produktu vienoto tirgu, daļu šajā punktā ir izdarīta atsauce. Tomēr ir pietiekami aplūkot minētā paziņojuma saturu, kā to Pirmās instances tiesa ir rezumējusi pārsūdzētā sprieduma 264. punktā un ko Komisija neapstrīd, lai varētu identificēt abus šī paziņojuma punktus par cenu atšķirībām un valūtas kursa svārstībām, uz kuriem norāda Pirmās instances tiesa.

106 Tādējādi Komisijas pamata trešā daļa un *EAEPC* otrais pamats ir jānoraida kā nepamatoti.

— Par Komisijas pamata ceturto daļu

107 Komisija kritizē pārsūdzētā sprieduma 292. un 293. punktu. Tajos Pirmās instances tiesa ir uzskatījusi, ka valūtas kursa svārstības var attaisnot konkurences ierobežojumu, kas esot EKL 81. panta 3. punkta kļūdaina piemērošana.

108 Kopienas regulējums uzņēmumiem neļaujot norādīt uz valūtas kursa svārstībām, lai attaisnotu paralēlās tirdzniecības ierobežojumus.

109 Ir jāatzīmē, ka kritizētajos pārsūdzētā sprieduma punktos Pirmās instances tiesa nav nospriedusi, ka attiecībā uz konkurenci ierobežojošu vienošanos, kas ir paredzēta, lai kompensētu valūtas kursa svārstības, var piešķirt atbrīvojumu atbilstoši EKL 81. panta 3. punktam.

110 Minētajos punktos Pirmās instances tiesa ir tikai konstatējusi:

"292 [..] ir jāatgādina, ka paralēlā tirdzniecība ir fenomens, kas var turpināties pēc Komisijas aplūkotā īsā laikposma ne tikai, pamatojoties uz cenu atšķirību ilglaicīgumu, kas to padara iespējamu, bet arī pamatojoties uz valūtas maiņas kursa svārstību ciklisko raksturu, ja tās turpinās. Komisija tam pilnībā piekrīt [..] Paziņojumā COM (1998) 588, galīgā redakcija. Iebildumu rakstā tā arī apgalvo, ka valūtas maiņas svārstības turpina pastāvēt dalībvalstīs, kas 1999. gadā nebija sasniegušas [Ekonomikas un monetārās savienības] trešo posmu, to starpā ir arī Apvienotā Karaliste.

293 Šādos apstākļos *GSK* izvēlētie skaitļi uzrāda noteiktu tendenci. Komisijas šaubas [apstrīdētā lēmuma] 168. apsvērumā par to, ka skaitlis, ko *GSK* minējusi kā bruto ienākumu samazinājumu 1998. gadā, ir pārāk liels, neapgāž šo secinājumu. 1998. gada 14. decembrī un 2000. gada 14. februārī iesniegtie skaitļi tomēr ir augstāki nekā abos iepriekšējos gados, kā tas izriet no [apstrīdētā lēmuma] 67. apsvēruma. Turklāt *GSK* paskaidrojums, ka 1998. gada 28. jūlijā iesniegtais skaitlis bija vērtējums, bet 1998. gada decembrī un 2000. gada februārī iesniegtais skaitlis atbilst faktiem un ir izskaidrojams ar to, ka no 1998. gada pavasara līdz rudenim ir piemērota [vienošanās], kā tas izriet no [apstrīdētā lēmuma] 19., 23., 26., 64., 67. un 168. apsvēruma, ir pietiekami ticams, lai to nopietni pārbaudītu."

111 Komisijas pamata ceturtā daļa tādējādi ir jānoraida kā nepamatota.

— Par Komisijas pamata piekto daļu, ko atbalsta Polijas Republika, un *Aseprofar* otrā pamata pirmo daļu

112 Komisija kritizē pārsūdzētā sprieduma 255., 269., 274., 281., 297. un 300. punktu. Tā apgalvo, ka, uzskatot, ka konkurences ierobežojums dod ieguldījumu tehniskās attīstības veicināšanā, jo ienākumu palielinājums nāk par labu ražotājam, nevis vairumtirgotājam, minētajā spriedumā esot kļūdaini piemērota EKL 81. panta 3. punkta piemērošanai nepieciešamā kauzālā sakarība. Šajā sakarā tā uzsver, ka jānosaka esot tas, vai ierobežojums faktiski dod ieguldījumu tehniskajā attīstībā, nevis tas, vai no tā izriet ienākumu palielinājums, kas, ja uzņēmumi to vēlas, var tikt investēts pētniecībā un attīstībā. Neesot pietiekami, ka pētniecības un attīstības izmaksām tiek novirzīta ienākumu palielināšanas daļa un ka labumu no tās gūst ražotāji, nevis starpnieki. Komisija piebilst, ka pretēji 1987. gada 27. februāra spriedumā lietā 45/85 *Verband der Sachversicherer*/Komisija (*Recueil*, 405. lpp.) ieņemtajai nostājai Pirmās instances tiesa pārsūdzētajā spriedumā esot uzskatījusi, ka, lai šis nosacījums būtu izpildīts, pietiek jau ar to, ka pētniecības un attīstības izmaksām tiek novirzīta ienākumu palielināšanas daļa. Tā uzskata, ka, pieļaujot, ka nosacījums attiecībā uz preču izplatīšanas uzlabošanu vai tehniskā progresa veicināšanu varētu būt izpildīts, lai gan nav nekādas specifiskas saiknes starp konkurences ierobežojumu un apgalvojamām priekšrocībām, Pirmās instances tiesa esot pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā.

113 *GSK* atbild, aprakstot saikni starp ieguvumiem un investīcijām pētniecībā un attīstībā. Šī saikne esot jāanalizē, ņemot vērā visaptverošus kvantitatīvus pētījumus attiecībā uz ilgtermiņu, nevis dažu mēnešu laikposmu.

114 *Aseprofar* šajā sakarā arī norāda uz Pirmās instances tiesas pieļauto kļūdu. *GSK* argumentācija, saskaņā ar kuru paralēlā tirdzniecība samazinot tās ienākumus un tādējādi tās izdevumus pētniecībai un attīstībai un tātad tās inovācijas, esot hipotētisks

un vispārīgs, jo tas būtu piemērojams ikvienam konkurences ierobežojumam vienalga kādā nozarē, kurā tiek veikta pētniecība un attīstībā. Argumentācija, kas ir balstīta uz iespējamo kauzālo sakarību starp paralēlo tirdzniecību un inovācijām, esot kļūdaina.

115 Lai pamatotu savu atbildi, *GSK* izklāsta farmaceitisko uzņēmumu pētījumu finansēšanas kārtību. Tā arī paskaidro, ka Apvienotajā Karalistē dzīvojošie pacienti no zāļu paralēlās tirdzniecības labumu negūstot. Savu nostāju *Aseprofar* izklāstot vienkāršotā un deformētā veidā. Problēma izrietot no tā, ka Komisija nav pielikusi pūles, lai pārbaudītu, vai vienošanās ietver "objektīvas nozīmīgas priekšrocības". Tā uzskata, ka *Aseprofar* faktiskās norādes esot nepieņemamas un katrā ziņā nepamatotas. Pirmās instances tiesa esot aprobežojusies ar norādi, ka *GSK* argumenti attaisno to pārbaudi.

116 Ir jāatzīmē, ka pārsūdzētā sprieduma 255. un 270.–274. punktā Pirmās instances tiesa ir aprobežojusies ar attiecīgu izklāstu, kādā veidā ir tikuši norādīti *GSK* argumenti un kāds ir to argumentu saturs, kuri attiecas uz efektivitātes zudumu sakarā ar paralēlo tirdzniecību.

117 Minētā sprieduma 269. punktā Pirmās instances tiesa turklāt, atsaucoties uz šī paša sprieduma 242. punktu, atgādina tās pārbaudes attiecībā uz Komisijas sniegto vērtējumu apjomu.

118 Pārsūdzētā sprieduma 281., 297. un 303. punktā Pirmās instances tiesa vispirms ir uzskatījusi, ka Komisija nav ņēmusi vērā visus *GSK* norādītos atbilstošos apstākļus attiecībā uz ar paralēlo tirdzniecību saistīto efektivitātes zudumu, izskatīja efektivitātes pieaugumu, ko rada vienošanās 4. pants, un visbeidzot secināja, ka apstrīdētais lēmums nav ticis pietiekami pārbaudīts.

119 No šiem dažādajiem apstākļiem neizriet, ka šajā sakarā būtu pieļauta kāda kļūda tiesību piemērošanā. Nevar tikt pierādīta nedz *GSK* argumentu sagrozīšana, nedz arī kādas kļūdas tiesību piemērošanā attiecībā uz Pirmās instances tiesa veikto Komisijas vērtējumu apjoma pārbaudi.

120 Ir jāpiebilst, ka pretēji tam, ko norāda Komisija, no iepriekš minētā sprieduma lietā *Verband der Sachversicherer*/Komisija neizriet, ka objektīvu, nozīmīgu priekšrocību esamība obligāti nozīmē, ka visi papildu finanšu līdzekļi tiek investēti pētniecībā un attīstībā.

121 Tādējādi Komisijas pamata piektā daļa un *Aseprofar* otrā pamata pirmā daļa ir jānoraida kā nepamatotas.

Par Komisijas un *EAEPC* pamatiem attiecībā uz apstrīdētā lēmuma satura sagrozīšanu, kā arī par Komisijas pamatu attiecībā uz iespēju atsaukties uz pagātnes notikumiem

122 Komisija norāda, pirmkārt, ka, nospriežot, ka efektivitātes pieaugumu Komisija ir izskatījusi tikai vienā apstrīdētā lēmuma apsvērumā, Pirmās instances tiesa esot sagrozījusi lēmuma saturu. Otrkārt, Komisija uzskata, ka ieņemot nostāju, ka Komisijai nav bijis tiesību atsaukties uz pagātnes notikumiem, lai veiktu uz nākotni orientētu analīzi, Pirmās instances tiesa esot nepareizi piemērojusi EKL 81. panta 3. punktu.

123 Komisija kritizē pārsūdzētā sprieduma 261. punktu, kurā Pirmās instances tiesa esot nospriedusi, ka Komisija neuzskatīja par nepieciešamu tuvāk pārbaudīt, vai ir pierādīts, ka vienošanās 4. pants rada efektivitātes pieaugumu, jo šis jautājums ir precīzi aplūkots tikai apstrīdētā lēmuma pamatojuma 156. apsvērumā. Komisija apstrīd arī šī paša sprieduma 299. un nākamos punktus, atbilstoši kuriem Pirmās instances tiesa esot

nospriedusi, ka Komisija nevarēja kategoriski un neargumentēti uzskatīt, ka *GSK* norādītie argumenti par faktiem un pierādījumi bija uzskatāmi par hipotētiskiem.

124 Tā uzsver, ka apstrīdētajā lēmumā tā esot izskatījusi efektivitātes pieaugumu un esot minējusi pagātnes notikumu aprakstu, kas pierādot, ka paralēlajai tirdzniecībai nav acīmredzamas saiknes ar pētniecības un attīstības budžetu. Pretēji Pirmās instances tiesas nostājai šajā jautājumā Komisija esot pamatoti balstījusies uz pagātnes notikumiem, kā arī informāciju par gadiem pirms apstrīdētā lēmuma pieņemšanas.

125 *GSK* uzskata, ka, izskatot lēmumu, kurā Komisija neesot pielikusi pūles uz *GSK* nopietniem un saprātīgiem argumentiem sniegt taisnīgu un pamatotu lēmumu, tas, ka Pirmās instances tiesa apstrīdēto lēmumu šajā sakarā ir atcēlusi, neesot bijis nedz nepiemēroti, nedz arī veidojot tiesas kļūdu.

126 *EAEPC* uzskata, ka *GSK* argumentāciju Pirmās instances tiesa esot mākslīgi sadalījusi divās daļās. Pretēji tam, ko Pirmās instances tiesa esot uzskatījusi pārsūdzētā sprieduma 255. punktā, *GSK* arguments attiecībā uz to, ka paralēlā tirdzniecība izraisa efektivitātes zudumu un ka vienošanās 4. pants izraisa efektivitātes pieaugumu, neesot bijis jādala divās daļās. Šī sprieduma 261. punktā Pirmās instances tiesai neesot bijis pamata spriest, ka *GSK* argumentu otro daļu attiecībā uz minēto 4. pantu Komisija nav detalizēti izskatījusi.

127 *GSK* norāda, ka *EAEPC* arguments neesot nedz piemērots, nedz arī attiecas uz lietu. Šis arguments esot formālistisks, jo pārsūdzētā sprieduma 262. punktā Pirmās instances tiesa ir nospriedusi, ka "pārbaudi, ko Komisija veltīja efektivitātes zudumam saistībā ar paralēlo tirdzniecību, šī efektivitātes zuduma apmēram un efektivitātes pieaugumam, kas saistīts ar [vienošanās] 4. pantu, nevar uzskatīt par pietiekamu, lai pamatotu Komisijas šajos jautājumos izdarītos secinājumus". Katrā ziņā apstrīdētais lēmums esot ticis atcelts nevis argumentācijas konstrukcijas, bet Komisijas veiktās pārbaudes nepietiekamā rakstura dēļ. *GSK* piebilst, ka tās argumentācija vienmēr esot bijusi konstruēta divos virzienos, tas ir, ka paralēlā tirdzniecība izraisa efektivitātes zudumu

un ka vienošanās 4. pants rada efektivitātes pieaugumu, un Pirmās instances tiesa savā argumentācijā šos abus aspektus esot nodalījusi pamatoti.

128 No vienas puses, ir jākonstatē, ka Pirmās instances tiesas veiktās veida, kādā Komisija ir izskatījusi argumentus par faktiem un pierādījumus, ko *GSK* bija sniegusi, lai pierādītu nozīmīgu objektīvu priekšrocību esamību, pārbaudes ietvaros Pirmās instances tiesa pārsūdzētā sprieduma 263.–268. punktā pirmām kārtām ir analizējusi šo argumentu un apstākļu atbilstību. Otrkārt, šī sprieduma 269.–280. punktā tā ir izskatījusi jautājumu par ar paralēlo tirdzniecību saistītā efektivitātes zuduma esamību, lai pēc tam, treškārt, minētā sprieduma 281.–293. punktā izskatītu šī efektivitātes zuduma apmēru. Visbeidzot, ceturtkārt, šī sprieduma 294.–303. punktā kā pēdējais tika analizēts no vienošanās 4. panta izrietošais efektivitātes pieaugums.

129 Šī no četriem posmiem sastāvošā pārbaude, kas tika veikta pirms pārsūdzētā sprieduma 304.–307. punktā norādītās nozīmīgu objektīvu priekšrocību, kuras tika identificētas konkurences ierobežojumā, izvērtēšanas, salīdzinot ar šī paša ierobežojuma radītajiem trūkumiem, šo izskatāmo lietu vajadzībām ir acīmredzami vērsta uz to, lai noteiktu, vai nolūkā noraidīt atbrīvojumu atbilstoši EKL 81. panta 3. punktam Komisija varēja pamatoti secināt par objektīvu, nozīmīgu priekšrocību neesamību.

130 Šādā veidā Pirmās instances tiesa ir veikusi savu pārbaudi, lai noteiktu, vai Komisija nav pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā, un nav saskatāms, ka šādas pārbaudes veikšanā būtu pieļauta kāda kļūda tiesību piemērošanā.

131 Tādējādi pārsūdzētā sprieduma 261. punktā Pirmās instances tiesa varēja uzskatīt, ka Komisija būtībā pārbaudīja, vai attiecībā uz konkurenci paralēlā tirdzniecība izraisa efektivitātes zudumu, un ka tā neuzskatīja par nepieciešamu tuvāk pārbaudīt, vai vienošanās 4. pants rada efektivitātes pieaugumu. Šī paša sprieduma 262. punktā tā tādējādi secināja, ka Komisijas veiktā pārbaude nebija pietiekama.

132 No otras puses, attiecībā uz pagātnes notikumu ņemšanu vērā ir pietiekami konstatēt, kā ģenerāladvokāte ir norādījusi savu secinājumu 247. punktā, ka pretēji tam, ko norāda Komisija, Pirmās instances tiesa nav noliegusi, ka šī iestāde uz šādiem notikumiem var atsaukties.

133 Tādējādi Komisijas un *EAEPC* šajā sakarā izvirzītie pamati ir jānoraida kā nepamatoti.

Par *EAEPC* pamatiem attiecībā uz kļūdām interpretācijā

134 *EAEPC* norāda, ka Pirmās instances tiesa esot nepareizi interpretējusi vai nav interpretējusi faktus. Šajā sakarā tā it īpaši kritizē pārsūdzētā sprieduma 275. un 277. punktu. Tā atzīmē, ka Komisija esot analizējusi specifiskus *GSK* argumentus un pamatoti uzskatījusi, ka tā nav pietiekami pierādījusi kauzālo sakarību starp paralēlās tirdzniecības samazinājumu, kas izriet no vienošanās 4. panta iekļaušanas, un inovāciju pieaugumu, kas izriet no izdevumu pētniecībai un attīstībai palielināšanas. No *GSK* iesniegtā *Frontier Economics* II pētījuma izrietot, ka "nekad nav bijis teikts, ka pētniecības un attīstības jomā paralēlā tirdzniecība būtu ievērojams faktors". Pirmās instances tiesa savu vērtējumu esot balstījusi uz neprecīziem faktiem, tas ir, it īpaši, uz to, ka galapatērētājs zāļu nozarē ir vienīgi pacients, neņemot vērā to, ka par tādu būtu uzskatāma arī valsts veselības aizsardzības sistēma.

135 *GSK* būtībā atbild, ka Pirmās instances tiesas argumentācijas pamatdoma balstoties uz to, ka ierobežojošās sekas, lai gan tās ir nozīmīgas, nerodas nekavējoties un, ņemot vērā regulējumu zāļu nozarē, katrā ziņā nevar tikt prezumētas.

136 Ir jākonstatē, kā ģenerāladvokāte ir norādījusi savu secinājumu 280. punktā, ka no pārsūdzētā sprieduma un it īpaši no tā 277. punkta neizriet, ka no *Frontier Economics* II pētījuma Pirmās instances tiesa ir secinājusi par tiešu sakarību starp paralēlo tirdzniecību un izdevumiem pētniecībai un attīstībai.

137 Tāpat it īpaši no pārsūdzētā sprieduma 275. punkta neizriet, ka, uzskatot, ka Komisija nav veikusi *GSK* iesniegto argumentu par faktiem un pierādījumu detalizētu pārbaudi, Pirmās instances tiesa būtu sagrozījusi apstrīdēto lēmumu.

138 Kā jau ticis nospriests šī sprieduma 130. punktā, Pirmās instances tiesa ir veikusi savu pārbaudi, lai noteiktu, vai Komisija nav pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā, un nav saskatāms, ka šādas pārbaudes veikšanā būtu pieļauta kāda kļūda tiesību piemērošanā.

139 Tādējādi *EAEPC* pamati par kļūdām interpretācijā ir jānoraida kā nepamatoti.

Par Komisijas un *Aseprofar* pamatiem attiecībā uz piemērojamās pārbaudes tiesā apjomu

140 Komisija savu pamatu sadala divās daļās, no kurām otras saturs pēc būtības ir analoģisks vienam no *Aseprofar* norādītajiem pamatiem.

141 Sava pamata pirmajā daļā Komisija norāda, ka pārsūdzētajā spriedumā Pirmās instances tiesa neesot konstatējusi nedz kādu pamatojuma nepietiekamību, nedz arī kādu acīmredzamu kļūdu vērtējumā, bet gan esot izveidojusi jaunu kļūdu kategoriju, uz kuru attiecas pārbaude, tas ir, "nopietnas pārbaudes trūkumu", kas judikatūras attiecībā uz pārbaudi tiesā EKL 81. panta 3. punkta ietvaros neesot pazīstama. Tā norāda uz pārsūdzētā sprieduma 269., 277., 281., 286. un 313. punktu. Tā uzskata, ka "nopietnas pārbaudes trūkuma" pamatojumu Tiesa nekad neesot izmantojusi un acīmredzamu kļūdu vērtējumā esamību Pirmās instances tiesa nav pierādījusi. Ja pierādīšanas pienākums un pierādīšanas apjoms būtu definēts pareizi, Pirmās instances tiesai prasība būtu bijusi jānoraida vai vismaz jāpaskaidro, kurā aspektā acīmredzama kļūda vērtējumā tikusi pieļauta.

142 Uz šiem apsvērumiem *GSK* atbild, ka Pirmās instances tiesa Komisijai pārmetot, ka tā nav izskatījusi *GSK* detalizētus un nopietnus argumentus, un tas negrozot piemērojamās pārbaudes tiesā raksturu. Tas, ka minētie argumenti nav tikuši "novērtēti", ietilpstot acīmredzamas kļūdas vērtējumā pārbaudes jomā.

143 Sava pamata otrajā daļā Komisija, tāpat kā *Aseprofar* tās izvirzītā pamata ietvaros, norāda, ka, Pirmās instances tiesai ar savu ekonomisko novērtējumu aizstājot Komisijas novērtējumu, pretēji tam, ko Pirmās instances tiesa ir atgādinājusi pārsūdzētā sprieduma 243. punktā, tā esot pārsniegusi pareizo pārbaudes tiesā līmeni. It īpaši Komisija kritizē pārsūdzētā sprieduma 278. punktu, kurā Pirmās instances tiesa ir nospriedusi, ka Komisija "nepievērsa uzmanību *GSK* argumentiem, ka tās peļņas nozīmīgums ir jānovērtē, ievērojot tās grāmatvedības uzskaites veidu". Šāds pamatojums esot tik īss, ka faktiski neesot iespējams zināt, uz ko Pirmās instances tiesa pamatojas.

144 *Aseprofar* piebilst, ka tā vietā, lai izteiktu viedokli, kas atšķiras no Komisijas viedokļa, un ar savu novērtējumu aizstātu Komisijas novērtējumu, Pirmās instances tiesai esot bijis jāpārbauda, vai nav acīmredzamas kļūdas vērtējumā.

145 To pašu iemeslu dēļ kā tie, kas ir norādīti saistībā ar Komisijas pamata pirmo daļu, *GSK* apstrīd, ka Pirmās instances tiesas veiktā pārbaude varētu būt radījusi Komisijas vērtējuma aizstāšanu ar Pirmās instances tiesas vērtējumu.

146 Kā jau ticis atgādināts šī sprieduma 85. punktā, kontrole, ko Kopienu tiesas veic attiecībā uz Komisijas veiktiem sarežģītiem ekonomiskiem vērtējumiem, ir ierobežota. Šajā sakarā minētās tiesas aprobežojas ar pārbaudi par to, vai ir ievēroti procesuālie un pamatojuma noteikumi, vai fakti ir materiāli precīzi atspoguļoti, vai nav acīmredzamas kļūdas vērtējumā un vai pilnvaras nav izmantotas nepareizi.

147 Šādas kontroles ietvaros Pirmās instances tiesa tomēr var pārbaudīt, vai Komisija apstrīdēto lēmumu ir pietiekami pamatojusi (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Remia* u.c./Komisija, 40. punkts, kā arī 1998. gada 28. maija spriedumu lietā C-7/95 P *Deere*/Komisija, *Recueil*, I-3111. lpp., 28. un 29. punkts).

148 Tādējādi ir pamats tam, ka attiecībā uz *GSK* lūguma piešķirt atbrīvojumu atbalstam sniegtajiem atbilstošajiem argumentiem par faktiem un pierādījumiem Pirmās instances tiesa varēja pārbaudīt apstrīdētā lēmuma pamatojumu.

149 Turklāt ir jāatzīmē, ka Pirmās instances tiesa ir aprobežojusies ar konstatējumu, ka Komisija nav ņēmusi vērā visus atbilstošos *GSK* argumentus par faktiem un pierādījumus, un nav aizstājusi Komisijas pamatojumu ar savu pamatojumu atbrīvojuma piešķiršanas nolūkā.

150 Tādējādi Komisijas pamats ar tā divām daļām, kā arī *Aseprofar* pamats ir jānoraida kā nepamatoti.

Par Komisijas un *Aseprofar* pamatiem attiecībā uz nepietiekamu pamatojumu

151 Komisija norāda, ka pārsūdzētā sprieduma 263. punkta pamatojums neesot pietiekams. Šajā punktā ir paredzēts:

"Ir jāatgādina, ka *GSK* argumenti par faktiem un par tiem iesniegtie pierādījumi pēc satura, kura vairāki būtiski aspekti ir apstiprināti Komisijas dokumentos, šķiet atbilstoši, ticami un iespējami."

152 Komisija precizē, ka pārsūdzētā sprieduma 265. un 266. punkts pamatojuma nepietiekamību vēl pastiprinot, un šajā sakarā uzsver, ka, lai gan Pirmās instances tiesa minētajā 265. punktā ir nospriedusi, ka "daļu no [*GSK*] argumentiem un ekonomiskajiem pētījumiem, kas ir ietverti to pamatojumam iesniegtajos pierādījumos un tādējādi apstiprina to ticamību un iespējamību", apstiprina Paziņojums COM (1998) 588, galīgā redakcija, neesot iespējams noteikt, kādi no šiem elementiem faktiski ir apstiprināti.

153 Komisija piebilst, ka lietā neesot nekādu pierādījumu tam, ka *GSK* nevar palielināt savu pētniecības un attīstības budžetu proporcijā, kas atbilst ļoti nelielam tās preču paralēlās tirdzniecības izraisītajam ienākumu samazinājumam.

154 Līdzīgā veidā *Aseprofar* it īpaši norāda, ka Pirmās instances tiesa neesot paskaidrojusi iemeslus, kāpēc Komisijas [argumentācijas] centrālā doma, tas ir, ka kauzālā sakarība starp paralēlo tirdzniecību un inovācijām nav pierādīta, ir kļūdaina.

155 Šajā sakarā nešķiet, ka Pirmās instances tiesas pienākums norādīt pamatojumu, kas izriet no Tiesas Statūtu 36. panta un 53. panta pirmās daļas (skat. 2009. gada 2. aprīļa spriedumu lietā C-431/07 P *Bouygues* un *Bouygues Télécom*/Komisija, Krājums, I-2665. lpp., 42. punkts), šajā lietā būtu neizpildīts.

156 Ir jāuzsver, ka pārsūdzētā sprieduma 255.–259. punktā Pirmās instances tiesa ir minējusi dažādus *GSK* norādītos argumentus par faktiem un pierādījumus. Šī paša sprieduma 261. punktā tā ir uzskatījusi, ka apstrīdētajā lēmumā Komisija būtībā pārbaudīja, vai ir pierādīts, ka paralēlā tirdzniecība izraisa efektivitātes zudumu, un neuzskatīja par nepieciešamu pārbaudīt, vai ir pierādīts, ka savukārt vienošanās 4. pants rada efektivitātes pieaugumu.

157 Pārsūdzētā sprieduma 262. punktā Pirmās instances tiesa ir piebildusi, ka, ņemot vērā *GSK* iesniegto argumentu par faktiem un pierādījumu atbilstību, Komisijas pārbaudi nevar uzskatīt par pietiekamu, lai pamatotu tās secinājumus.

158 Kā jau ir ticis norādīts šī sprieduma 128. punktā, šim secinājumam sekoja *GSK* norādīto argumentu par faktiem un pierādījumu atbilstības analīze, kā arī ar paralēlo tirdzniecību saistītā efektivitātes zuduma, šī efektivitātes zuduma apmēra, no vienošanās 4. panta izrietošā efektivitātes pieauguma un šo dažādo aspektu izvērtēšanas analīze.

159 Tādējādi šajā sakarā izvirzītie Komisijas un *Aseprofar* pamati ir jānoraida kā nepamatoti.

Par Komisijas un *Aseprofar* pamatiem attiecībā uz citiem EKL 81. panta 3. punkta piemērošanas nosacījumiem

160 Komisija kritizē pārsūdzētā sprieduma 309. punktu un uzskata, ka pārsūdzētajā spriedumā neesot iekļauts nekāds pamatojums attiecībā uz nosacījumu par ierobežojuma "nepieciešamo raksturu".

161 *Aseprofar* turklāt norāda, ka pārsūdzētā sprieduma 235.–240. punktā, kurā Pirmās instances tiesa esot atzinusi, ka Komisija savu pārbaudi koncentrēja uz EKL 81. panta 3. punkta piemērošanas pirmo nosacījumu, Pirmās instances tiesa esot pieļāvusi acīmredzamu kļūdu. Pirmās instances tiesa neesot novērtējusi, vai Komisijas analīze, ko tā veikusi attiecībā uz argumentiem, ka būtiskā efektivitātes priekšrocību daļa pārejot uz patērētājiem, kuri tādējādi gūstot no tā labumu, ir pamatota. Tāpat Pirmās instances tiesai esot bijis jāpārbauda, vai, secinot, ka *GSK* neesot pierādījusi, ka saistībā ar inovācijām tās ierobežojums bija nepieciešams, Komisija ir pieļāvusi acīmredzamu kļūdu. Turklāt pretēji tam, ko Pirmās instances tiesa ir nospriedusi pārsūdzētā sprieduma 315. punktā, *GSK* nenorādītos argumentus attiecībā uz nosacījumu par konkurences būtiskā ierobežojuma neesamību Komisijai neesot bijis jānoraida.

162 Atbildot *GSK* norāda, ka pārbaudes tiesā mērķis neesot lemt par to, vai Komisijai bija jāpiešķir atbrīvojums. Atbilstoši Regulai Nr. 17 kompetence veikt šādu vērtējumu esot tikai Komisijai, kas izskaidrojot to, ka EKL 81. panta 3. punkta piemērošanas no otrā līdz ceturtajām nosacījumam analīzi Pirmās instances tiesa esot saistījusi ar pirmā nosacījuma analīzes iznākumu. Pirmās instances tiesa esot pamatoti nospriedusi pārsūdzētā sprieduma 309. punktā, ka "no [apstrīdētā lēmuma] izriet un tiesas sēdē ir noskaidrots, ka īsi secinājumi, ko Komisija izdarīja par sekām lietotājam, par [vienošanās] 4. panta vajadzību un par to, ka nav likvidēta konkurence, balstīti uz efektivitātes pieaugumu", kā arī minētā sprieduma 310. punktā, ka, "tā kā šis pēdējais [secinājums] ir nelikumīgs tādā mērā, kādā [tas attiecas uz] ieguldījuma tehniskajā attīstībā [esamību], paši šie secinājumi ir nederīgi".

163 Pirmkārt, Pirmās instances tiesai nav jāaizstāj lēmuma, kura likumība tai ir jāpārbauda, autora ekonomiskais novērtējums ar savu novērtējumu. Kā ir atgādināts šī sprieduma 85. punktā, kontrole, ko Kopienu tiesas veic attiecībā uz Komisijas veiktiem sarežģītiem ekonomiskiem vērtējumiem, ir ierobežota un ietver tikai pārbaudi par to, vai ir ievēroti procesuālie un pamatojuma noteikumi, vai fakti ir materiāli precīzi atspoguļoti, vai nav acīmredzamas kļūdas vērtējumā un vai pilnvaras nav izmantotas nepareizi.

164 Veicot šādu pārbaudi, ja Komisija nav norādījusi pamatojumu attiecībā uz vienu no EKL 81. panta 3. punkta nosacījumiem, Pirmās instances tiesa pārbauda, vai Komisijas lēmuma attiecībā uz šādu nosacījumu pamatojums ir pietiekams vai nav.

165 Pārsūdzētā sprieduma 309. punktā Pirmās instances tiesa ir veikusi tieši šādu pārbaudi.

166 Otrkārt, ir jākonstatē, ka, atzīstot, ka Komisijas secinājumi, kura uzskatīja, ka vienošanās 4. pants nebija nepieciešams, ir nepietiekami, jo tie ir balstīti uz konstatējumu, ka šī norma nerada objektīvas nozīmīgas priekšrocības, Pirmās instances tiesa nav sagrozījusi apstrīdētā lēmuma pamatojuma 187. apsvēruma saturu.

167 Tādējādi Komisijas un *Aseprofar* šajā sakarā izvirzītie pamati ir jānoraida kā nepamatoti.

168 No visiem iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka *GSK*, *EAEPC*, *Aseprofar* un Komisijas iesniegtās apelācijas sūdzības ir noraidāmas.

Par tiesāšanās izdevumiem

169 Tiesas Reglamenta 122. panta pirmajā daļā paredzēts, ka Tiesa lemj par tiesāšanās izdevumiem, ja apelācijas sūdzība ir nepamatota vai ja tā ir pamatota un Tiesa lietā taisa galīgo spriedumu. Atbilstoši šī reglamenta 69. panta 2. punktam, kas saskaņā ar tā 118. pantu ir piemērojams apelācijas tiesvedībai, lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Reglamenta 69. panta 3. punkta pirmajā daļā tomēr ir paredzēts, ka gadījumā, ja lietas dalībniekiem spriedums ir daļēji labvēlīgs un daļēji nelabvēlīgs vai ja pastāv izņēmuma apstākļi, Tiesa var nolemt, ka tiesāšanās izdevumi ir jāsadala vai ka lietas dalībnieki sedz savus tiesāšanās izdevumus paši. Šī paša panta 4. punkta pirmajā daļā ir paredzēts, ka dalībvalstis, kas iestājas lietā, sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.

170 Šajā lietā, tā kā *GSK*, *EAEPC*, *Aseprofar* un Komisijai saistībā ar to attiecīgajiem pamatiem spriedums ir nelabvēlīgs, tām ir jāpiespriež pašām segt savus tiesāšanās izdevumus, kas ir radušies attiecīgajās tiesvedībās, un ir jānospriež, ka Polijas Republika sedz savus tiesāšanās izdevumus pati.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospriež:

1) ***GlaxoSmithKline Services Unlimited*, iepriekšējais nosaukums — *Glaxo Wellcome plc*, Eiropas Kopienu Komisijas, *European Association of Euro Pharmaceutical Compagnies (EAEPC)* un *Asociación de exportadores españoles de productos farmacéuticos (Aseprofar)* iesniegtās apelācijas sūdzības noraidīt;**

2) **katrs lietas dalībnieks pats sedz savus tiesāšanās izdevumus, kas ir saistīti ar attiecīgajām tiesvedībām;**

3) Polijas Republika sedz savus tiesāšanās izdevumus pati.

[Paraksti]